

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики та правосуддя

від 27 грудня 2014 року

Веде засідання Голова Комітету Р.П.КНЯЗЕВИЧ

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, шановні присутні, шановні запрошені! Прошу хвилиночки уваги. Оскільки у нас зараз є на засіданні 17 членів комітету, що є кворумом відповідно до кількості за рішенням Верховної Ради (я нагадаю, наш комітет утворено в кількості 32 особи). Зараз з 32, 17 членів комітету присутні на засіданні комітету. Таким чином ми повноважені, щоб розпочати наше засідання. Я оголошую наше засідання комітету, позачергове, відкритим. І хотів би коротенько поінформувати, з чим пов'язане такого роду нестандартна ситуація і необхідність пришвидшеного зібрання комітету в позапланований для того час.

Хоч ми вчора збиралися, але бачите, доля припідносить нам сюрпризи. І, очевидно, іншого варіанту не було ніж сьогодні зібратися. Оскільки ви знаєте, що сьогодні зранку Президент України вніс до Верховної Ради законопроект України, законопроект про внесення, точніше, вибачте, правильна його назва: "Про забезпечення права про справедливий суд". І, оскільки є невідкладне доручення Голови Верховної Ради про те, що комітет повинен внести свої пропозиції для позачергового розгляду законопроекту як невідкладного, а оскільки відповідно до Конституції саме Президент визначив як невідкладний, і згідно вчорашньої наради у Президента за участю лідерів фракції домовлено, що цей законопроект буде завтра стояти на порядку денному сесії для включення до порядку денного, і в разі, якщо для цього відповідно буде воля сесійної зали, не виключено, що це питання може розглядатися і в першому читанні, то є доручення комітету сьогодні невідкладно зібратися і розглянути цей законопроект для того, щоб комітет міг напрацювати свій висновок, як то передбачено Регламентом, який завтра буде розданий у сесійній залі для того, щоби в розгляді питання про

включення цього законопроекту до порядку денного і прийнятті рішення про подальше його проходження через парламент, народні депутати могли, в тому числі усвідомлено приймати рішення, опираючись на відповідний висновок нашого комітету.

До сих пір ще немає висновку науково-експертного управління. Але, наскільки я розумію, ці процеси відбуваються паралельно. Тому що сьогодні до 18 години і наш комітет, і науково-експертне мають дати свої висновки, щоб вони могли бути зареєстровані, в установленому порядку поширені, щоб завтра з самого раночку бути розданим під час реєстрації народним депутатам України перед сесійним засіданням, яке, я нагадаю, відповідно до Розпорядження Голови Верховної Ради призначено на 10 годину ранку в неділю 28 грудня 2014 року.

Зважаючи на цю обставину, шановні колеги, вам запропонований проект порядку денного, який складається з одного питання, але я думаю, що ми можемо і викласти його у вигляді двох запитань, друге – це може бути "Різне", де кожен із членів комітету може запропонувати включення до проекту порядку денного будь-які інші питання, які віднесені до компетенції і предметів відання нашого комітету.

Проект у вас на руках. Якщо ви бачите, йде мова тільки про проект Закону про забезпечення права на справедливий суд, відповідно до доручення Голови Верховної Ради, і відповідно "Різне". Які будуть пропозиції щодо порядку денного, шановні колеги?

Надійшла пропозиція затвердити. Немає інших?

_____. Давайте ми включимо до порядку денного ще й той законопроект, автором якого є Оксана Сироїд і я є, який, власне, вносить зміни до Закону про судоустрій і статус суддів.

_____. Насправді і до тих самих законів, які ми..... до Закону про право на справедливий суд..... повністю ідентичний предмет регулювання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна якось обговорити так, це... Ви берете слово? Будь ласка.

_____. Мені просто стало відомо щойно, що віце-спікер сказала, що вчора була досягнута там в процесі обговорення домовленість, що будуть обидва законопроекти на розгляд поставлені.

_____. Дозвольте, я тоді просто висловлюсь?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дозвольте мені, я закінчу. Я вчора був присутній, тому ви, коли так говорите про це, то ви звертайте увагу на мою позицію. Я такого не чув, але, будь ласка.

Будь ласка.

СИРОЇД О.І. Я просто хотіла би трошки звернути увагу. Справа в тому, що це прекрасна, звичайно, ідея, що ми нарешті повертаємося до питання судової реформи, яка вже давно на часі. І дуже добре, що Президент ініціював такий законопроект. Але потрібно зважати на те, що у парламенті вже є зареєстрований законопроект за номером 1497, авторами якого є я і суб'єктом законодавчої ініціативи Леонід Ємець, а також інші депутати з інших фракцій. І, власне, предмет регулювання цього закону, який має номер 1497, є абсолютно ідентичним до предмету регулювання законопроекту зареєстрованого Президентом України і це є дуже добре. Єдине, що оскільки законопроекти не зареєстровані як альтернативні і все ж, це не перешкоджає їх розглядати разом, тим більше, що на Погоджувальній раді, ще минулого тижня, наполягав керівник фракції об'єднання "Самопоміч"

про те, щоби законопроект 1497 був включений до порядку денного сесії і був розглянутий комітетом.

І я думаю, що обидва законопроекти, вони варті того, щоби вони розглядалися одночасно і за інформацією керівника фракції об'єднання "Самопоміч", я не знаю, можливо це такий, за результатами зустрічі керівників фракції з Президентом та Прем'єр-міністром була досягнута домовленість про те, що зусилля будуть об'єднані парламентарів, стосовно розгляду обох законопроектів разом.

Я би вважала, що такий підхід був би продуктивним і конструктивним, оскільки ці ідеї, вони не є взаємовиключними, і вони можуть бути доповненням. І я думаю, що депутати би знайшли можливість об'єднати ті ідеї, які є закладені в обох законопроектах. Дякую!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ну, я дозволю собі прокоментувати, я був просто присутній на цій зустрічі і домовленість була про те, що ми голосуємо і беремо за основу президентський законопроект. А в другому читанні, справді і в групі народних депутатів, і інші законопроекти, які є під авторством Сергія Владиславовича Соболева, всі ідеї, які в них є раціональні, які очевидно треба буде підтримати, будуть запропоновані у вигляді поправок до другого читання, і ми обов'язково розглянемо їх на комітеті, я думаю, що підтримаємо.

Тому, як на мене, тут немає жодних протиріч. І навпаки, в нас іншого варіанту немає, тому що все рівно один з них буде прийнятий тільки за основу. Але оскільки є формальне доручення Голови Верховної Ради невідкладно розглянути саме цей, а інший розглянути ...в установленому законом порядку, то очевидно і, я не бачу жодних проблем, щоб це зробити, наприклад, почергово. Але тут таке, є пропозиція нашого колеги, шановні колеги, я ставлю її на голосування.

Хто за те, щоб розглянути і сьогодні і інші законопроекти, а саме, за реєстраційним номером 1497 за авторством низки народних депутатів Сироїд, Сотник, Журжій, Ємець і Крулько, прошу визначатися. Хто – "за", прошу голосувати.

Да, будь ласка.

ПИСАРЕНКО В.В. Можно перед голосованием просто, чтобы мы понимали. Если мы сейчас это включаем, то нам надо будет делать перерыв, вы нам хотя бы текст, чтобы дали, мы же не изучали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Текст давно зареєстрований. Просто формально...

ПИСАРЕНКО В.В. Депутат, если будет читать все, что там зарегистрировано, то спать можно не ложиться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте визначимось. Якщо рішення пройде, то тоді відповідно будемо визначатися.

Шановні колеги, хто за те, щоб підтримати нашого колеги Ємця Леоніда Олександровича, прошу голосувати. Хто – "за", прошу підтримати. Шість. Присутніх – 18. Хто – проти? Один – проти. Хто утримався? Решта утрималося. Рішення: не підтримати.

Шановні колеги, зважаючи на питання нашого порядку денного і зважаючи на доручення Голови Верховної Ради, я для протоколу хочу зазначити, що в засіданні бере участь 20 членів комітету. До нас приєдналися наші колеги. Я думаю, що було б вірно... А інших пропозицій щодо проекту порядку денного немає? Немає.

Тому, як була внесена пропозиція колеги Голуба, ставлю на голосування. Хто за те, щоб затвердити порядок денний в тому вигляді, який вам роздано, плюс питання "Різне", тобто з двох пунктів.

Хто –"за", прошу підтримати. Хто –проти? Утримався? 19 – "за", проти – 0. Утримався колега Сидорович. Рішення прийнято.

Шановні колеги, дозвольте... таким чином, ми маємо порядок денний, який вам розданий. Розпочинаємо його з першого питання порядку денного, а саме, за дорученням Голови Верховної Ради України ми повинні сьогодні до кінця дня внести свій висновок щодо проекту Закону про забезпечення права на справедливий суд (реєстраційний номер 1656), автором, суб'єктом права законодавчої ініціативи якого є Президент України Петро Олексійович Порошенко.

Хочу зазначити, що в засіданні нашого комітету бере участь Філатов Олексій Валерійович, заступник голови Адміністрації Президента України, який (доброго дня...), який за дорученням Президента України готовий представити позицію Президента України по цьому законопроекту.

Шановні колеги, прошу визначитись, який регламент ми встановимо для нашої роботи і для виступу і по представленню законопроекту, і для запитань доповідачу, і, відповідно, для виступів, обговорень членів комітету. Які будуть пропозиції?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. До 15 хвилин – на виступ.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми не будемо обмежувати, до 15 хвилин. Якщо доповідач справиться в дві хвилини, це його право. Але я підтримую таку ідею: до 15 хвилин. Але ми не обмежуємо нижню межу, безумовно.

Тоді я пропоную по хвилині – на запитання, до двох хвилин – на відповідь на запитання і до трьох хвилин – в обговоренні. Якщо немає інших пропозицій чи заперечень, прошу підтримати такого роду регламент роботи нашого комітету над проектом закону.

Хто – "за", прошу визначитись. Хто – проти? Утримався? Одноголосно. 20 – "за".

Тоді дозвольте мені люб'язно надати слово Олексію Валерійовичу. Олексій Валерійович, ви це можете це робити з місця, достатньо натиснути кнопку для того, щоб вас було дуже добре чути. Якщо хочете, можете присісти у нас там є місця для тих, кого немає, так, я думаю, буде більш коректно і з нашої точки зору, і вас будуть бачити. Я думаю, що зручніше буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Депутати не поверталися. Сам заступник голови Адміністрації не так часто відвідує.

В нас сьогодні якийсь взагалі унікальний день. Заступник Голови Верховної Ради, заступник голови Адміністрації Президента. Чесно кажучи, це подія, це подія для комітету.

Будь ласка.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую, Руслане Петровичу, за надану можливість.

НІМЧЕНКО В.І. Можна запитання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. По процедурі?

НІМЧЕНКО В.І. По процедурі, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, якщо можна, тоді візьміть, будь ласка, слово натисканням кнопочки. Дякую.

Василь Іванович Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Ми жирним судову владу. Хто-небудь тут є з цих, із суду? Вони знають про це, що обговорюється?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що Олексій Валерійович зможе доповісти, тому ще якраз законопроект...

НІМЧЕНКО В.І. Та ні, я ж запитую як голову комітету. Іде питання про Закон про повноваження суду. І те ж саме про юстицію. Хто-небудь є? Знають? Їхня думка? Хто-небудь є це чи немає?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це непередбачувано взагалі Регламентом Верховної Ради. Але мушу вам сказати, що є домовленість в тому випадку, якщо законопроект буде прийнятий за основу. Всі без винятку представники судової гілки влади, всіх зацікавлених міністерств і відомств, громадських організацій, академії правових наук, Інституту законодавства Верховної Ради, Інституту держави і права, і всіх решта наукових, і навчальних установ, які в галузі права або здійснюють наукову, або викладацьку просвітницьку роботу, люб'язно погодились надати свої пропозиції. Я думаю, що комітет зможе тоді ґрунтовно, розглянувши їх, за участю відповідних авторів пропозицій, врахувати або відхилити, тобто визначитись на користь тих пропозицій, які ними будуть внесені до другого читання у вигляді поправок. Якщо для цього треба буде формально автором, щоб суб'єктом права законодавчої ініціативи виступали хтось від членів комітету, як народні депутати, я думаю, що ми ті поправки, які підтримаємо, можемо в складі тих членів комітету, які визначаться на користь таких поправок, і визначити авторами поправок.

Це, якщо так коротенько. Дякую.

Олексій Валерійович, будь ласка, бо я вже надав слово. У вас до 15 хвилин регламент для виступу і можливості представлення законопроекту.

ФІЛАТОВ О.В. Ще раз дякую, Руслане Петровичу. Шановні народні депутати, члени комітету! Дуже дякую вам за час, який ви приділили у цей вихідний день цьому важливому питанню.

Законопроект, який зараз знаходиться на розгляді комітету і внесений Президентом на розгляд Верховної Ради, це продукт майже 3-місячної праці не, власне, Адміністрації Президента, а Ради з питань судової реформи, консультативно дорадчої органу, що був створений Президентом у жовтні цього року, і до якого увійшли за принципом максимально широкого представництва представники від різних секторів юридичної спільноти. Це і науковці в галузі права, і самі судді, і представники органів суддівського самоврядування, це і практикуючі адвокати, і юристи, це і представники органів державної влади, зокрема, представники Міністерства юстиції, це міжнародні експерти і представники міжнародних експертних установ, це представники громадського суспільства, зокрема, від таких громадських ініціатив, як РПР та "Нова Україна".

Було створено декілька робочих груп, які працювали над різними частинами цього законопроекту. І, власне кажучи, за результатами роботи цих робочих груп і неодноразових засідань Ради з питань судової реформи був затверджений той проект, який був поданий на розгляд Президенту, Президент погодився з запропонованим йому проектом і вніс його на розгляд Верховної Ради.

Ключова ідея цього законопроекту. Я не буду зараз розповідати вам про проблеми в судовій системі, ви всі в принципі їх дуже добре знаєте. І так само ви добре знаєте нагальність питання проведення судової реформи, тому не буду витрачати ваш час. Скажу тільки, що ключова ідея цього законопроекту – це змінити, перш за все, якість судді. Оскільки судова система в нас базується, основною первиною ячею, як раніше казали, але не суспільства, але судової системи, є суддя. Доки ми не змінимо якість самого судді, будь-які інші зміни вони не будуть мати жодного практичного ефекту. Ми можемо створювати одні суди, ліквідовувати інші, можемо

міняти правило процедури, але від пересування цих складових результат ми отримаємо той самий.

Тому в цьому проекті рада зосередилась якраз на питанні: а хто у нас є суддя в судовій системі і як зробити так, щоб якість самого судді підвищилася настільки, щоб ми отримали якісь практичні зміни на краще.

Законопроект, перш за все, вносить зміни до процедури добору суддів, ми підвищуємо, пропонуємо підвищити суттєво вимоги до судді в межах, які встановлює Конституція, звичайно. Оскільки ми не можемо перескочити ті обмеження, які встановлені Конституцією, зокрема, наприклад, вік і досвід. Було б, напевно, необхідно внести зміни до цих інститутів, але ми маємо діяти в тих рамках, які Конституція встановила.

Але що ми можемо зробити, це принаймні зробити добір судді повністю прозорим та підвищити вимоги до судді, який здає відбірковий та кваліфікаційний іспит. Я думаю, що ви всі знайомі добре з сучасною процедурою добору до судді. Скажу тільки, що є на погляд членів ради і на погляд Президента неприйнятною ситуація, коли власне кажучи, у нас відбірковий, а потім і кваліфікаційний екзамен проходять судді, які наприклад, можуть набрати половину від необхідної кількості балів, від максимальної кількості балів на іспиті.

Ми з вами знаємо, що є непоодинокі ситуації, коли суддя набирає десь 60 чи навіть менше балів на іспиті з максимальних 100 і всеодно бере участь у конкурсі. Потім він влаштовується десь в якийсь регіональний суд, там де конкурс поменше і через три місяці він переводиться до якогось модного суду, там Господарського суду міста Києва, наприклад, і здійснює там правосуддя. Ні про яку якість правосуддя, звичайно, мова не йде.

Увага приділена питанням суддівської кар'єри, яка має залежати виключно від зростання професійного рівня судді. Тут запроваджуються певні нові інститути, можна їх розглядати як повністю нові чи, як відновлення інститутів, що існували раніше, запроваджується інститут кваліфікаційного класу. Відповідно в залежності від того, які результати

показав суддя при доборі судді і призначенні його на посаду вперше на відповідних екзаменах. Або потім в результаті регулярної атестації чи періодичної атестації, через яку проходить суддя, на ті посади він і має можливість претендувати відповідно до конкурсу зі своїми колегами, і ми таким чином обираємо кращих суддів для призначення на відповідні посади.

Переведення суддів на відміну від ситуації, яка існує зараз, здійснюється виключно на конкурсній основі. Зараз, ви знаєте, що переведення суддів часто здійснюється просто за довідкою, яку дає Вища кваліфікаційна комісія суддів про те, що в певному суді наявна певна вакансія. І суддя за власною заявою, обґрунтовуючи просто тим, що у нього за сімейними обставинами, чи за якихось інших причин йому краще працювати в певному суді, він туди переводиться.

Цю ситуацію законопроект ліквідує і встановлює жорстке правило про те, що будь-які суддівські посади займаються виключно на конкурсній основі. Без конкурсу переводити суддю можливо лише в тому разі, якщо суд ліквідується, реорганізується, або припиняє свою роботу. Наприклад ми знаємо, що багато судів в зоні АТО, вони юридично не ліквідовані, але фактично вони не працюють, вони припинили свою роботу. І є велике питання, що робити з тими суддями, які бажають, які вірні присязі, бажають здійснювати правосуддя в українському суді, але вони зараз знаходяться в підвішеному стані. Було зроблено припущення, що це є виключенням з питання конкурсної процедури і в такому випадку можна суддю оперативно переводити без конкурсу до суду того ж рівня, не до вищого суду. Також без конкурсу можливо переводити суддю в порядку дисциплінарного стягнення і я перейду до цього трохи пізніше, коли буду висвітлювати питання зміни порядку дисциплінарної відповідальності.

Запроваджується, як я вже сказав, атестація або оцінювання діяльності судді через, по-перше, атестаційний іспит, який необхідно пройти для того, щоб отримати відповідний кваліфікаційний клас, і через оцінку суддівського досьє. Суддівське досьє ведеться щодо кожного з суддів Вищою

кваліфікаційною комісією України. І в цьому досьє збирається інформація щодо всіх показників діяльності судді як кількісних, так і якісних. З кількісних оцінюється кількість прав, який розглядає суддя у порівнянні з кількістю справ, які розглядають інші судді цього суду та середньої кількості справ, які розглядаються суддями по Україні. З якісних показників, перш за все, оцінюється кількість скасування рішень, які винесені конкретним суддею. Аналізуються причини скасування цих рішень і знову-таки робиться порівняння з показниками по цьому суду, середніми показниками по цьому суду, по регіону і по країні в цілому.

Також в цьому досьє зберігається будь-яка інформація про факти притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, в тому числі застосування певних дисциплінарних стягнень, погашення цих стягнень, скарги громадян, які надходять на дії судді, і таке інше.

Важливу роль законопроект приділяє етичним критеріям, які на ряду з професійними мають теж велике значення і для призначення судді на посаду, і для атестації цього судді, для присвоєння відповідного класу чи для зростання судді по кар'єрній драбині. Мова йде, перш за все, про відповідність поведінки судді Кодексу суддівської етики. І, по-друге, про дотримання суддею критеріїв, які встановлюються антикорупційним законодавством, зокрема, також до суддівського досьє будуть попадати данні щодо наявності у судді майна, яке не відповідає задекларованому рівню його доходу. Чи наявність такого майна у членів його сім'ї і, власне, кажучи будь-який громадянин може повідомити ті данні про які йому відомі Вищу кваліфікаційну комісію суддів.

Окрема увага приділяється посиленню дисциплінарної відповідальності, перш за все розширюються та конкретизуються підстави для дисциплінарної відповідальності судді. Як ми бачили в історичному контексті досить розмиті, чи не завжди конкретизовані підстави для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності давали іноді привід для зловживань в цьому питанні. В законі вони конкретизуються і серед

інших підстав, зокрема, можу назвати такі, як незаконна відмова в правосудді. Наприклад, незаконна відмова в прийнятті позовної заяви чи апеляційної, чи касаційної скарги; відсутність мотивів прийняття чи відхилення аргументів сторін в рішенні. Одна з також законодавчих змін, які пропонуються проектом, – це обов'язок судді в рішенні дати оцінку кожному з аргументів сторони, для того, щоб не траплялися такі ситуації, які практикуючі юристи знають є непоодинокими, коли суддя в судовому рішенні пише, що аргументи сторони не підтверджуються матеріалами справи чи спростовуються раніше наведеними доводами, тому в позові задовольнити чи в позові відмовити.

Запропонованою зміною будь-який аргумент, який наводить сторона має бути оцінюваний суддею в судовому рішенні. Відповідно, порушення цього обов'язку буде підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Це ж саме стосується порушення вимог щодо гласності та відкритості судового процесу, недекларування, неправдивого декларування доходів, майна членів сім'ї цього судді чи самим суддею, тощо.

Також розширюються види дисциплінарних санкцій. Ви знаєте, напевно, що однією з підстав для критики вітчизняного законодавства щодо судоустрою та статусу суддів з боку Венеційської комісії та інших європейських інституцій було наявність лише двох видів стягнення – це догана або звільнення, між якими, ну досить така велика відстань, яка в проекті заповнюється тим, що зараз пропонується сім видів дисциплінарних стягнень починаючи з попередження, догана, сувора догана, тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя на строк до шести місяців з позбавленням права на отримання доплат до окладу судді, але без позбавлення, звичайно, власного окладу судді, переведення судді до іншого суду, пониження в кваліфікаційному класі або звільнення, як це передбачено також чинним законодавством та Конституцією.

Окрема увага приділяється питанню зменшення політичного впливу на суддів і можливості будь-якого втручання в просування судді по щабелях суддівської кар'єри.

Пропоновані інструменти виглядають таким чином, оскільки органами, які відповідають за ці питання, є Вища рада юстиції та Вища кваліфікаційна комісія суддів. Пропонується заборонити членам ВРЮ та ВККС суміщати займані ними посади з будь-якими іншими, крім наукової, викладацької та творчої діяльності. Будь-яка посада або в органі державної влади, місцевого самоврядування або будь-яка інша діяльність, в тому числі адвокатська, не може здійснюватися одночасно з членством у ВРЮ або ВККС, оскільки, ну, навіть якщо адвокат сьогодні займає таку посаду, а завтра чи вчора він здійснював представництво сторони в суді, зрозуміло, що він може бути необ'єктивним по відношенню до конкретного судді, який міг винести те чи інше рішення у справі, в якій цей адвокат представляв сторону. Те ж саме стосується і державних службовців, які також можуть мати конфлікт інтересів. Цей конфлікт інтересів виключається шляхом заборони суміщати будь-які, суміщати посаду члена ВРЮ та ВККС з будь-якими іншими видами діяльності.

З інших інститутів можу відмітити також заборону участі у голосуванні тому члену ВККС або ВРЮ, який, власне кажучи, проводив перевірку щодо судді.

І третє, це повністю прозора процедура обрання членів ВККС або ВРЮ, ви знаєте, що наразі є досить суттєва проблема з цим, зокрема з формуванням Вищої ради юстиції і вони в принципі завжди були, коли формування цих органів, навіть на з'їздах адвокатів чи науковців, чи на конференції працівників прокуратури відбувалося таким чином, що делегати цих з'їздів дізнавалися про те, кого вони будуть обирати власне на самому з'їзді і не мали змоги надати належну оцінку цим кандидатурам і визначитися щодо того, за кого вони будуть голосувати. Законопроект передбачає прозору процедуру, коли інформація про цих кандидатів реєструється та

оприлюднюється заздалегідь, не менше, ніж за 30 днів до проведення відповідного з'їзду, в тому випадку, коли кандидат обирається. В тому випадку, коли член Вищої ради юстиції призначається, наприклад, Президентом України, Президент проводить відкритий конкурс за подібною процедурою теж з оголошенням кандидатур не менше ніж за 30 днів з наданням громадськості можливості висловитися з приводу тих чи інших кандидатур.

Інший великий блок, який присутній в цьому законопроекті, це зміни, які стосуються судового процесу, зокрема відкритості суду, питань доступу до суду. Надається доступ до суду будь-якій особі в контексті участі в судовому засіданні чи присутності на судовому засіданні. Повністю відкривається реєстр судових рішень, знімаються будь-які обмеження. Ви знаєте, що сьогодні не всі судові рішення потрапляють до реєстру. Законопроекти пропонується будь-які виключення скасувати. Всі рішення, які виносяться судом, мають бути доступними публічно в електронному вигляді в Реєстрі судових рішень.

Також вдосконалюється питання функціонування автоматизованої системи розподілу судових справ. Ви знаєте, що сьогодні непоодинокі є випадки, коли шляхом певної маніпуляції справи призначаються на, так би мовити, потрібних суддів. законопроект передбачає норми, які мають ці випадки виключити. І надаються, підвищується роль Верховного Суду, зокрема передається Верховному Суду повноваження щодо допуску справ до провадження. Як ви знаєте, сьогодні цей допуск здійснюється через вищі спеціалізовані суди. Пропонується передати допуск Верховному Суду для спрощення доступу громадян до Верховного суду.

Висновки Верховного Суду мають бути обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень для того, щоби уникнути ситуації, коли конкретний державний службовець, не бажаючи брати на себе відповідальність за прийняття того чи іншого рішення, вимагає, щоб рішення суду зобов'язало конкретно його щодо конкретної справи винести те чи інше

рішення. Механізм, який пропонується, має результатом те, що рішення винесено навіть не в конкретній справі, але в якій Верховний Суд тим чи іншим чином застосував норму права, воно вже є обов'язковим для будь-якого державного службовця, він його має виконувати. Суди нижчих інстанцій мають враховувати ці рішення Верховного Суду і висновки, які Верховний Суд зробив з питань застосування певних норм права, але у виключних випадках з наданням належного мотивування, суддя все ж таки може відступити від позиції Верховного Суду, оскільки згідно Конституції суддя підкорюється лише закону. Тому на підкорення судді рішенню Верховного Суду в іншій справі викликало б питання щодо конституційності цієї норми.

І, нарешті, спрощується система суддівського самоврядування та адміністративна структура судів. Ліквідуються ради спеціалізованих судів, З'їзд судів та Ради судів, куди входять делегати від судів всіх юрисдикцій, є єдиними представницькими органами для всіх суддів.

В судах зменшується кількість адміністративних посад, зокрема обмежується кількість заступників голови суду, не більше 2 заступників за певних обставин можуть бути обрані.

Також створюється можливість утворення міжрайонних місцевих судів та апеляційних округів, які можуть забезпечити оптимізацію, у разі необхідності, подальшу оптимізацію структури судової системи з метою скорочення видатків державного бюджету.

Колеги, я буду радий відповісти на будь-які конкретні питання. Загалом, мені здається, що я виклав все, принаймні основне, що є в цьому законопроекті, для того щоб ви змогли отримати уявлення, про що іде мова.

Дуже дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, Олексій Валерійович. Мені здається, дуже ґрунтовно, змістовно і, як на мене, вичерпна доповідь. Але думаю, у народних депутатів все рівно залишились запитання.

І тому, шановні колеги, хто хоче задати запитання доповідачу, прошу піднімати руки. В порядку надходження: Грановський, Помазанов, Алексєєв, Ємець, а далі будемо по мірі надходження. До хвилини, шановні колеги. І дві хвилини – на відповідь, до двох хвилин.

ГРАНОВСЬКИЙ О.М. Скажіть, будь ласка, передбачає цей закон якусь нову думку щодо заробітної платні суддів? Яка мотивація? Вона залишається?

ФІЛАТОВ О.В. Заробітна платня за цим законом не змінюється.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Помазанов.

ПОМАЗАНОВ А.В. Дякую.

Шановний доповідач, у мене, власне, є два запитання.

Перше запитання. Ви в своїй доповіді, на жаль, не сказали в цілому про систему загальних судів. Я хотів би почути, оскільки знаю, що на робочій групі, власне, було багато думок з цього приводу. І одна з тих критичних думок, яка, на жаль, не знайшла свого відображення в цьому законопроекті, це щодо існування в системі загальних судів, судів господарської вертикалі. Це перше. Оскільки я точно знаю, що були пропозиції стосовно того, щоб виключити суди господарські із цієї системи, чим, власне, скажемо так, оптимізувати судову систему, об'єднати їх із судами загальної юрисдикції, чим могли би і зекономити бюджетні кошти, і раціоналізувати, скажемо так, судову систему в цьому напрямку. То, власне, питання, яка позиція Президента з цього питання, і чому вона не була включена, дана пропозиції. Це перше.

І друге, що стосується дисциплінарної відповідальності. Ви в своїй доповіді оголосили, що, власне, удосконалилась система дисциплінарної

відповідальності судів. Але хоті в би зазначити на тому, що даний законопроект, як на мою думку, обмежує власне суб'єктів, які можуть звернутися із скаргою на суд, на суддю, оскільки конкретно стаття 93 обмежує це право робити тільки через адвоката, написано. Можливо, це якось кореспондується із майбутніми змінами до Закону про адвокатуру, але, на жаль, це є обмеження. І що, власне, ви на це можете прокоментувати.

І друга частина даного питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А це все перша частина була?

ПОМАЗАНОВ А.В. Так. І видами дисциплінарної відповідальності є переведення судді до іншого суду. І, власне, от хотів би спитати, яким чином формувалася дана позиція з цього питання, оскільки, що значить, перевести до іншого суду? Це просто інша місцевість? І яким чином буде даний суддя справляти правосуддя просто в іншому регіоні, де тут покарання і яким чином взаємодіяти іншим суддям з таким покараним суддею? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви записали запитання, чи давайте...

ФІЛАТОВ О.В. Дякую за запитання. Я намагався запам'ятати. Якщо буде..., я уточню у колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що Андрій Віталійович зможе підкорегувати.

ФІЛАТОВ О.В. Перше питання – щодо існування господарських судів. Законопроект не передбачає ліквідації господарських судів. Рішення, дійсно, приймалося Радою з питань судової реформи за результатами певної

дискусії. Аргументи були висловлені і "за", і "проти". Тим не менше, більшість членів ради висловилися проти ліквідації господарських судів.

Які були підстави такого рішення? Перше питання структури судової системи, вони є важливим, але воно є, порівняно з питаннями вимог до судді і всього, що стосується обов'язків статусу відповідальності судді, воно є похідним. Ми розуміємо, що проблеми, які існують сьогодні в судовій системі, зокрема корупція, зокрема, часто низький професіоналізм. Вони не пов'язані з тим, чий суддя здійснює судочинство за правилами господарського процесу, чи суддя здійснює судочинство за правилами цивільного процесу. Тому починати судову реформу потрібно, на думку ради, все ж таки не з того, щоб вирішувати питання існування чи не існування господарських судів.

По-друге, існування господарських судів. Це інститут не винайдений в Україні, існування спеціалізованих судів взагалі і комерційних судів зокрема. У нас ці комерційні суди історично називаються господарськими. І є багато, зокрема, і європейських стран, де ці суди також функціонують з урахуванням того, що природа господарських спорів і їх значення в господарському, в економічному обороті, воно трохи відрізняється від спорів, які розглядаються в цивільних судах, у нашому випадку в загальних судах, які розглядають цивільний кримінальний спор. Відрізняється воно, перше за все, не тільки специфікою і не стільки специфікою самого предмета, а необхідністю більш простою і більш швидкою процедурою.

Як ви знаєте, у нас в загальних судах, звертаючись до суду, ви можете в першій інстанції розглядати справу в місяців 12. При всіх запитаннях до господарських судів, де також є корупція, така сама, як і в судах, загальних судах, де також є більш чи менш професійні судді такі самі, як у загальних судах. І також є порушення процесуальних строків. Але практикуючі юристи знають, що, звертаючись до Господарського суду, ти в принципі за два місяці в більшості випадків отримуєш рішення. Звертаючись до загального суду, ти

будеш отримувати рішення 12 місяців, 18 місяців. І господарський оббіг він не дозволяє розглядати спори 18 місяців.

З іншого боку, в господарських судах, знову таки, при всіх питаннях до них щодо корупції і іншого. Є певна традиція більш чи менш якісного судочинства, є певна традиція все ж таки слідування практиці вищих судів касаційної інстанції та Верховного Судді. Цього в загальних судах я не можу сказати, що загалом немає, але практика загальних суддів набагато менш однорідна, і в контексті економічного обороту це також має суттєве значення.

І, нарешті, якщо казати про видатки державного бюджету в тій ситуації, в якій знаходиться країна зараз і державний бюджет, зокрема, сказати що ліквідація призведе до зменшення видатки, напевно було б не зовсім правильно. Тому що, будь-яка ліквідація вона, принаймні, на першому етапі означає збільшення видатків, будь-яка трансформація неможлива без того, щоб за цю трансформацію платити. І щоб ліквідувати суди, попереводити суддів до інших суддів це за все потрібно буде платити. І якщо судді будуть масово звільнятися потрібно буде робити відповідні виплати і так далі. Тому і з точки зору видатків державного бюджету також було визнано недоцільним, на даному етапі, ліквідація господарських судів. При цьому це питання зовсім не закривається і з врахуванням того, що і Конституція у нас передбачає існування вищих спеціалізованих суддів.

Якщо вирішувати це питання, то його потрібно вирішувати перш на конституційну рівні і далі вже переходити до законодавчих врегулювань. Тому було вирішено доцільним це питання відкласти і не виносити його на розгляд в рамках цього законопроекту.

Друге питання у вас було щодо дисциплінарної відповідальності.

Ну, не зовсім я можу погодитися з вашим висновком, що суттєво обмежно право на звернення зі скаргою. Оскільки проект передбачає, що право на звернення зі скаргою, можу зацитувати: "має будь-яка особа; громадяни здійснюють вказане право особисто або через адвоката; юридичні

особи – через адвоката; органи державної влади та органи місцевого самоврядування – через адвоката або прокурора".

Навіщо таким чином регулюється ця процедура звернення? Наразі у Вищій кваліфікаційній комісії судів знаходиться на розгляді 13 тисяч дисциплінарних скарг. Ми маємо визнати, що якісно розглянути 13 тисяч скарг навіть за один рік неможливо. І звичайно, що частина цієї проблеми – це те, що не працювала довгий час Вища кваліфікаційна комісія суддів. але це тільки частина. Скарг надходить величезна кількість і Вища кваліфікаційна комісія просто не встигає їх опрацювати кваліфіковано і якісно. І, знов таки, практикуючі юристи знають, що в 90 відсотках чи в 99 відсотках Вища кваліфікаційна комісія просто робить відписки. Вона пише, що не знаходиться просто підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, не вникаючи в суть того питання, яке ставить скаржник. І робиться це тому, що у Вищій Кваліфікаційній комісії є 11 членів, у кожного з цих членів у підпорядкуванні є 3 інспектори, і вони фізично не можуть це обробити. І ми маємо визнати також те, що велика кількість цих скарг вона не стосується, власне кажучи, підстав до дисциплінарної відповідальності, а вона стосується питань, коли скаржник просто не погоджується із судовим рішенням, і він не знаходить нічого кращого...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...задав запитання, хоче відповідь.

ФІЛАТОВ О.В. Зараз спробую скоротити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, тому що члени комітету хочуть багато запитань задати. І прошу не зловживати своїм правом на запитання. По одному запитанню, а там даліше будемо бачити.

ФІЛАТОВ О.В. Спробую дуже коротко. Запропонована конструкція дозволяє уникати безпідставних скарг. Тому що адвокат і прокурор, подаючи

скаргу, мають усвідомлювати, що якщо скарга є безпідставною, то вони в свою чергу можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності за безпідставну скаргу на суддю.

Зараз можна подавати скаргу будь-кому з будь-яких причин, але також звертаю увагу, що в запропонованій редакції громадяни в праві на скаргу не обмежуються.

І третє було у вас запитання. Вибачте, нагадайте, будь ласка.

ПОМАЗАНОВ А.В. Щодо одного з видів дисциплінарної відповідальності. Це...

ФІЛАТОВ О.В. Переведення.

ПОМАЗАНОВ А.В. Да. Переведення судді до іншого суду.

ФІЛАТОВ О.В. Спробую дуже коротко. Переведення до іншого суду існує в якості виду дисциплінарного стягнення в європейській практиці, зокрема, в Польщі та в деяких інших країнах.

Ми обговорювали це питання з польськими експертами і врахували існування цього інституту, він здався членам ради корисним з наступних причин.

Переведення – це в будь-якому випадку певні негативні наслідки, які несе суддя, тому що порушуються соціальні зв'язки, він відправляється до якогось, можливо, менш престижного суду на певний термін і має ці негативні наслідки нести. Це не є звільнення, це не є підстава, для того, щоб суддю переводити там з нижчого суду до вищого чи з вищого до нижчого, тому що переведення робиться тільки до суду того ж рівня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Валерійович. Я вже був оголосив Сергія Алексєєва, після того – Леонід Ємець.

АЛЕКСЄЄВ С.О. Доброго дня, шановний доповідач. Щодо обов'язковості висновків Верховного Суду при прийнятті рішень.

Ви сказали, що ця норма... ну що ви допускаєте, що в... новий законопроект допускає, що суди загальної юрисдикції можуть відходити від висновків Верховного Суду. Але за статтею 458 КПК залишена норма, де висновки Верховного Суду є обов'язковими для судів загальної юрисдикції. Водночас в статті 368 є таке допущення, що суд в виключних випадках може відходити від висновків Верховного Суду. Мабуть, цю норму 458 статті треба прибрати, тому що вона вступає в протиріччя. Дякую.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую. Це, як так зрозумів, більше пропозиція ніж питання, яку, звичайно, необхідно буде врахувати, ми подивимось на текст.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леонід Ємець Далі – Ігор Алексєєв.

ЄМЕЦЬ Л.О. Дякую.

Шановний Олексій Валерійович, звичайно, хотілося б, мабуть, від імені всіх народних депутатів подякувати вам, подякувати Раді судової реформи за те, що зекономили нам стільки часу, не долучаючи нас до цього процесу, створення нового закону. І тому, на жаль, у нас стільки запитань, тому що ми лише сьогодні мали можливість дуже швидко по діагоналі прочитати цей закон, тому вже будемо задавати питання.

Єдине, що хотів би сказати, як в моєму баченні, яка є мета судової реформи. Це відновлення довіри суспільства до судової влади. От якщо ми беремо свіже "Дзеркало тижня", там є рейтинги довіри людей до різних органів влади: виконавчої, президентської, представницької. І там судова влада знаходиться в самому низу. Тобто нижчого рівня довіри в суспільства ніж до суддів немає ні до кого, навіть до депутатів вища ніж довіра до суддів. Тому, на мою думку, це має бути ключовим судової реформи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обговорення ще не почалося, ви просто сформулюйте питання, я вам дам більше часу для обговорення.

СМЕЦЬ Л.О. А я зекономлю в частині обговорення, одразу скажу.

Відновлення довіри це є ключовим питання. І там, окрім самого тексту судової реформи, я так бачу, що і процедура має бути така, що у людей потім залишилось розуміння того, що вони були частиною цієї судової реформи. І, власне кажучи, вона має вирішити і основне питання, це правосуддя, яке не викликатиме ні в кого сумнівів, тобто не сторона має перемагати, а перемагати має закон.

Які вже ветають, власне кажучи, в суспільстві питання щодо судової реформи, звичайно, це питання переатестації суддів. Тобто ті судді, які сьогодні працюють, вони не викликають довіри і ми маємо поставити нове питання і до обрання нових суддів, і переатестація старих суддів.

Питання триланкової системи. Тобто зрозуміло, що Господарський суд, до нього ж питання не тому, що він там інституційно якось вписується або не вписується. Тому що він є уособленням корупційних схем в суді. І Господарський суд, там клейма немає де ставити на кожному, хто знаходиться в цій системі. В суспільства є серйозне несприйняття цієї ланки. І, власне кажучи, тому постійно піднімається питання ліквідації господарських судів як таких. В тому числі питання Конституційного Суду і його сьогодні інституційної трібності, скажемо так. Але питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Закликаю до питання.

СМЕЦЬ Л.О. Так, питання. Скажіть, будь ласка, чи готові ви в рамках, я просто не знаю, там же ж обговорення було, але чи готові ви сприймати взагалі такі питання, як преюдиція рішень Верховного Суду України? Це те, про що говорили. Щоб не було так, як сьогодні, що Верховний Суд приймає

два різних рішення по одних питаннях, а потім ще і дає роз'яснення, що це абсолютно нормально. Питання триланкової системи, питання дисциплінарної відповідальності. От ви, я те, що швиденько побачив, прибрали народного депутата як суб'єкта подання дисциплінарки у Вищу раду юстиції, залишили лише ви ВККС. Це так... власне, народний депутат він не просто політичний...

ФІЛАТОВ О.В. З врахуванням того, що народний депутат є таким самим громадянином, як і будь-який інший громадянин, а норма закону, який пропонується, передбачає, що громадяни мають право особисто звертатись зі скаргою. Ніяких перешкод для звернення зі скаргою народним депутатам немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

_____до Вищої ради юстиції, а до ВККС...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Алексєєв, далі – Наталія Новак, Ігор Лапін, Сергій Міщенко, Василь Іванович Німченко. У вас теж запитання? Безумовно, Оксана Іванівна, не обмежені.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Олексій Валерійович, є коротке питання. Як я побачив з "Прикінцевих положень", державна судова адміністрація формуватиме суддівські досьє в рамках проведення переатестації суддів. Щодо Верховного і вищих спеціалізованих, апеляційних і судів першої інстанції. І суддівське досьє, як видно з закону, містить один із пунктів, містить данні щодо відповідності витрат, майна членів його сім'ї задекларованим доходом.

У мене просте питання. Яким чином державна судова адміністрація, починаючи з 1 січня 2010 року, фізично зможе надати такі дані. Це перше. Друге. Чи взагалі, і як може державна судова адміністрація надавати

інформацію щодо зокрема відповідності витрат. І третє питання. Чи розглядаєте ви в цьому контексті розширення цієї норми, і перевірку до атестації стилю життя судді як елемент суддівського досьє.

ФІЛАТОВ О.В. Вибачте, а яке перше було питання. Ще раз, будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Питання в тому, що суддівське досьє формуватиметься з 1 січня 2010 року. Суддівське досьє міститиме інформацію про суддю, починаючи з 1 січня 2010 року. Питання, яким чином обліковуватиметься і вестиметься облік доходів майна конкретного судді, починаючи з цього періоду.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую.

Я думаю, що до цієї норми, як і до будь-яких інших норм закону, потрібно підходити з точки зору критерію розумності. Зрозуміло, що державна судова адміністрація не зможе зробити досьє з 2010 року таким чином, щоб воно, дійсно, повно відображало всі ті дані, які мають зберігатися в суддівському досьє відповідно до закону. Але принаймні дані щодо якісних та кількісних показників діяльності судді, дані щодо останніх декларацій, які подані суддею відповідно до антикорупційного законодавства, що діяло раніше, ці дані державна судова адміністрація має змогу зібрати. Відповідним чином це суддівське досьє буде поповнюватися вже і новою інформацією на майбутнє. І рішення буде прийматися на підставі як тієї інформації, яку вдалося зібрати за минулі періоди, так і інформації, яка попадає вже до цього суддівського досьє, після набрання чинності цим законом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наталія Новак, будь ласка.

_____. Щодо перевірки стилю життя...

ФІЛАТОВ О.В. Державна судова адміністрація не є органом, який є має згідно закону право проводити будь-які розслідування. Але збирати інформацію, зокрема ту, яку подають будь-які особи до державної судової адміністрації чи в подальшому до Вищої кваліфікаційної комісії суддів, яка буде займатися веденням цих досьє. Є змога і аналізувати цю інформацію, також є змога. Також в разі необхідності ВККС в майбутньому може робити запити до відповідних органів, чи то буде створено нове Національне антикорупційне бюро, чи органи податкової служби, ВККС в цьому праві не обмежено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Новак.

НОВАК Н.В. Є стаття 88, яка каже про рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України по атестації. Атестація, безумовно, дуже сильний інструмент очищення суддівської влади. Але от тут передбачається тільки три рішення по атестації суддів: встановлення класу вище ніж раніше було, підтвердження діючого класу або нижче. Але ж можливий варіант, коли суддя не пройшов атестацію, так, і взагалі повинно бути наслідком непроходження атестації – звільнення. Наразі тут такого не передбачено. Але атестація саме от можливість очищення, звільнення від таких суддів, які не відповідають критерію професіоналізму і моральності.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую за запитання. Я по суті повністю з вами погоджуюся. Але, на жаль, зараз ми маємо діяти в тих межах, які встановлює Конституція. Конституція чинно не передбачає таку підставу для звільнення судді як не проходження атестації. З внесенням відповідних конституційних змін, я думаю, що ми внесемо зміни і будемо пропонувати, чи може будь-

який саме з народних депутатів запропонує внести відповідні зміни до цього закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Лапін.

_____. Один коментар. Тобто передбачається, що получається є атестація, але фактично всі цю атестацію проходять. Найгірше це, коли він отримав клас нижчий і все. Тобто розумієте, сенс атестації втрачається.

ФІЛАТОВ О.В. Так не передбачається. Якщо суддя не отримає клас, який дозволяє йому здійснювати правосуддя у суді відповідного рівня, він, по-перше, відстороняється від правосуддя. По-друге, якщо він не зміг підтвердити в подальшому цей клас, він переводиться до суду нижчого рівня. Я думаю, що, коли атестація суддів першої інстанції буде проводитися, на той час вже ми маємо мати конституційні зміни, які дозволяють і звільняти суддю. Тому що атестація пропонується в декілька етапів. На першому етапі атестуються судді Верховного Суду, далі судді Вищих спеціалізованих судів, далі – апеляційних і далі – місцевих судів. Дякую.

_____. Дозвольте. Коротко. Просто... Продовження. А, що вам заважало зробити це як порушення присяги? Власне кажучи, присяга охоплює в тому числі і належне виконання тих обов'язків, які покладаються на суддю, і ті ж підстави, за якою ви суддю переводите на суд нижчої інстанції, власне, кажучи можуть бути підстави для порушення присяги. А порушення присяги це підстава для прийняття рішення про звільнення судді з посади.

ФІЛАТОВ О.В. Дуже дякую за запитання. Власне кажучи, в нашій пропозиції так спочатку і було, ми, власне, такий механізм і пропонували.

Але ця пропозиція була розкритикована європейськими експертами, які були залучені до роботи ради, які нас переконали, що це не буде відповідати європейським стандартам, і ми в результаті опинимося в ситуації, коли ми будемо звинувачені в порушенні принципу незалежності судді таким чином.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Ігор Лапін.

Шановні колеги, я люб'язно дам всім слово, прошу самим, методом захоплення, не брати слово, надалі просто звертаю вашу увагу.

ЛАПІН І.О. Буду намагатися дуже швидко, але запитанням одним або великим або декількома короткими.

Ну, перше за все. Чому в вашому законі прописано процеси виборів до Вищої ради юстиції, таємне голосування стосується з'їздів суддів та адвокатів, а наприклад, прокурорської конференції таємність голосування не передбачене тобто стаття 15, 13, 12 таємне голосування до виборів щодо обрання членів ВРЮ не передбачене, а в 10, 11 передбачено? Чому така дискримінація? Це початок.

Далі іде в такій ситуації, взагалі, участь громадськості у цьому процесі. Ви не забувайте, що саме громадськість привела нас сьогодні на ці посади де ми зараз є.

Слідуючий момент. Які критерії... От, питання Андрія Віталійовича. Які критерії оцінки престижності чи не престижності судів, це взагалі, якийсь абсурд. Хто буде оприділяти який суд престижний, а який не престижний, де дорожчий чи де більше?

Ще один з моментів, який мене дуже цікавить. 8 із 15 членів ВРЮ це є судді або бувші судді зі стажом по 15 років. І мене це, чесно кажу, тобто чи Президент пропонує, чи адвокати пропонують, має бути суддя. Знову ж таки у зв'язку з чим це пов'язано? Тобто розумієте, Вища рада юстиції, вона шляхом голосування приймає те чи інше рішення. Вісім суддів сидить і

представники адвокатури там фактично можуть там не виступати чи інших наукових інституцій і так далі. Тобто таке в мене питання.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую. Спробую по порядку відповісти. Перше питання щодо таємного голосування, конференцію представників прокуратури, я думаю, що це просто наш технічний недолік, якщо це не попало.

ЛАПІН І.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що це є в Законі про прокуратуру в новій редакції, тому треба синхронізувати ці речі. Просто там випало, треба тепер внести і туди зміни.

ФІЛАТОВ О.В. Будемо вітати поправки до закону, якщо вони будуть.

Мова йшла про забезпечення таємного голосування на будь-яких органах, які обирають, відповідно членів Вищої ради юстиції та ВККС.

Друге питання було щодо престижності і неprestижності. Такими категоріями закон не оперує, немає престижних і неprestижних суддів в законі.

ЛАПІН І.О. *(Не чути)*

Якщо суддя там десь, значить переведемо його у інший, не менш престижний суд, як один з видів покарань.

ФІЛАТОВ О.В. Не менш престижний. Тому будь-які суди є однаково престижними. Але ми розуміємо, що Вища кваліфікаційна комісія суддів, в принципі, має І так виглядає, що новий склад, дійсно, складається з професіоналів та авторитетів не тільки професійних, але й моральних. І будемо покладатися на те, що ВККС визначить розумну міру покарання, яка

буде пропорційна тому правопорушенню, за яке застосовується дисциплінарне стягнення, і вирішить, чи там переведення з районного суду якогось в місті Києві і десь в районний суд Полтавської області, це належне покарання чи неналежне покарання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Міщенко, будь ласка. Далі – Німченко.

МІЩЕНКО С.Г. Олексій Валерійович, от ми дивимося, і ви свою доповідь поклали в основу свого презентаційного цієї таблиці, так. То, що стосується тепер нас. Я думаю, що кожного із члена комітету та кожного депутата зараз буде важливе питання – відносно політичного впливу на суддів. Я б його, оця от 1 і 3 то, що у вас в презентаційному матеріалі, значить, я б все-таки сказав, що тут більше конфлікт інтересів, політичного впливу тут взагалі нічого фактично немає, крім суміщення посад там депутата, щоб його не призначати до Вищої ради юстиції. Ну, Бог з ним.

Але тепер питання в мене, якщо кожен із членів комітетів відкриють 138 сторінку порівняльної таблиці, там починається саме цікаве – це Регламент Верховної Ради України. Тиск депутата на суддів чим буде змінюватися? Яка буде роль нашого комітету і в призначенні, і в звільненні суддів? Яка роль взагалі Верховної Ради буде в призначенні і в звільненні, і в звільненні суддів, призначення членів Вищої ради юстиції, суддів Конституційного суду? Я думаю, що тут кожному цікаво, що ж змінилося чи зміниться, як його прийняти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ФІЛАТОВ О.В. Сергій Григорович, дякую за питання. Роль Верховної Ради вона визначається ж, перш за все, Конституцією, і вона визначає, що

Верховна Рада, зокрема, обирає суддів безстроково. Це ніяк не змінюється. Верховна Рада обирає за своєю квотою членів Вищої ради юстиції.

МІЩЕНКО С.Г. ...це ж головна процедура.

ФІЛАТОВ О.В. Це ніяк не змінюється.

Яким чином врегульовано це в Регламенті. Відбувається обрання таємним голосуванням, якщо ми кажемо про членів Вищої ради юстиції, окремими бюлетенями, і, власне кажучи, ця процедура там прописана.

Ви знаєте, що буде сильно критикувалася Україна Венеціанською комісією щодо ролі парламенту в призначенні і як суддів, так і членів Вищої ради юстиції. І досі критикуються. І, на жаль, ми не можемо з урахуванням, знову ж таки, чинної Конституції повністю слідувати тим рекомендаціям, які Венеціанська комісія нам дає. А вона дає рекомендації таким чином, щоб взагалі цей орган, Вища рада юстиції, чи в інших країнах називається Вища рада судочинства, чи має інші назви, він має формуватися з врахуванням того, що більшість мають складати судді, обрані суддями. У нас є певні інші принципи формування визначені Конституцією, звичайно, що вони як конституційні принципи залишаються. При цьому ми трохи спрощуємо процедуру, визначаємо, яким чином Верховна Рада проводить вибори на відповідні посади. Це, власне кажучи, основні зміни визначення цієї процедури як таємного голосування бюлетенями.

МІЩЕНКО С.Г. Президент міг би внести законопроект, не треба 150 підписів збирати, про зміну Конституції, по тому, щоб парламент не впливав, бо це є політичний тиск на суддів. Чому немає тут змін до цього закону, змін до Конституції як однієї складової судової реформи?

ФІЛАТОВ О.В. Дякую. Це дуже слушне питання, насправді. Дуже слушне, я дуже дякую за нього. І дуже багато уваги йому приділялося на засіданні ради з питань судової реформи.

Висновок, який в результаті обговорень був зроблений, полягав в тому, що, напевно, все ж таки недоцільно зав'язувати зараз оці невідкладні кроки, які ми можемо зробити на досить складний юридично і більш тривалий по часу конституційний процес. Теж були інші думки, багато різних думок, щодо того, чи можна там змінювати окремих розділ, чи потрібно взагалі там в конституційному процесі. Тому вирішили таким чином.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просив би, шановних колег, трохи швидше, щоб ми ще сьогодні могли прийняти рішення і висновок зареєструвати. Я вас дуже бажаю, тому що завтра зранку це вже буде фізично неможливо.

Дякую. Я оголосив Німченка Василя Івановича. Далі – Оксана Іванівна Сироїд. Виступ чи запитання, ми її не можемо обмежити в жодних регламентних нормах.

НІМЧЕНКО В.І. Первое. Откуда взялась инициатива, что может быть кандидатом на должность судьи лицо, совершавшее в том числе тяжкие преступления. Где вы записали, что если судимость снята или погашена, он может быть кандидатом на судью. При наличии того, что в законе есть, впервые появилась этика судьи, мораль судьи. Вы считаете, вообще-то в обществе можно это нести: судимость за изнасилование судьи. Ну, потому, что судимость погашена.

(Загальна дискусія)

Так что? Так тогда уберите статус этих...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А депутатом може бути людина з погашеною судимістю?

НІМЧЕНКО В.І. Есть записано, кто не может баллотироваться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А в Конституції написано, що може. Якщо судимість погашена, то може.

Будь ласка.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую за запитання.

Ну, власне кажучи, відповідь вже частково прозвучала щодо конституційних норм. А крім того, все ж таки Вища кваліфікаційна комісія буде оцінювати і етичні критерії при прийнятті рішення. Те, що певна особа здала екзамен, чи формально допущена до екзамену, це ще зовсім не значить, що Вища кваліфікаційна комісія прийме рішення рекомендувати цю особу.

НІМЧЕНКО В.І. Я сказал, что имеется такая норма, что может быть судьей лицо, с которого судимость снята или погашена. Это значит, что это лицо совершало общественно опасные преступные деяния. Вот в чем вопрос. Может ли он быть судьей, вот и все. Вопрос, ваш ответ: вы считаете это правильно вносить такое на рассмотрение?

Второе. Не видите ли вы на сегодняшний день проблему в создании военных судов, поскольку в общественных правоотношениях уже на сегодняшний день более 10 миллионов задействовано? Идет речь, вопросы связанные с вооружёнными противостояниями, идет речь с социальными гарантиями военнослужащих, идет речь с воинскими преступлениями, где каждый 9 привлекается дезертиром из участвующих в АТО. Это же, наверное, известно было в Администрации? Или не считают нужным ввести специализацию, вы видели, там... административная. А вот военные суды, имеют ли они право?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую

НІМЧЕНКО В.І. Да, нет, вот и все. Вот видите, какие ответы: да, нет. И последнее.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна він буде відповідати вже. Питання все зрозуміле.

НІМЧЕНКО В.І. І последнее. Не считаете ли вы рудиментными испиты для суддів? Испиты для суддів. Что это такое в правовом значении, и где оно есть в мире такое? Так не называется "іспити".

И второй рудимент – державна судова адміністрація. Нет таких органов, державных судовых администраций, в судебных системах большинства подавляющего стран. Нет таких органов. Где он у нас взялся, и какую он функцию несет? Здесь очень правильно был задан вопрос, что они будут заниматься дознанием, с кем живет и сколько судья. Только тот судья, который с 2010 судья. Я судьей проработал 30 лет. Так что? Что такое за державна администрация? Ее суть и предназначение? Вот это я... Да, нет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Олексій Валерійович, да, нет.

ФІЛАТОВ О.В. Я даже не знаю, что ответить. Да или нет. Ну, наверное, постараюсь очень коротко сказать, что... По поводу военных судов. Да, может быть, может быть, ответ: военные суды и были бы целесообразны. Но в текущей ситуации мы прекрасно знаем, что вносить сейчас предложения о создании отдельной ветви судов с соответствующими расходами Государственного бюджета было бы безответственно. И если даже такое предложение было бы и проголосовано, это бы на практике не заработало, просто потому что нет денег.

Второй вопрос был по поводу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Адміністрації судової...

ФІЛАТОВ О.В. Судебной администрации. У судебной администрации есть свои функции. Они определены законом и касаются в основном материально-технического обеспечения, бюджетных вопросов и других. Этот орган для Украины не уникальный, во многих европейских странах есть аналогичный орган. Поэтому неправильно было бы эти функции отдавать, например, органам исполнительной власти, а органы судейского самоуправления, наверное, не были бы способны сейчас справиться с этими функциями. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По іспиту ще скажіть своє враження. Треба судді здавати іспит чи ні?

ФІЛАТОВ О.В. Я бы поставил все-таки этот вопрос в контексте, нужно ли периодически оценивать деятельность судьи. Украинская практика показывает, что это нужно делать обязательно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Оксана Іванівна Сироїд. А дальше – Писаренко Валерій Володимирович.

СИРОЇД О.І. Дякую вам. Як я вже сказала, я насправді цілком підтримую необхідність внесення змін до всіх цих законодавчих актів, які є в рамках закону, який ви назвали про Закон про забезпечення права на справедливий суд.

Однак, перше, що я хотіла зауважити, не знаючи ви знайомі, так, але вимоги до правил техніки нормопроєктування в принципі такі, що предмет регулювання має відповідати назві і закону. Поза своєю суттю це є закон про

внесення змін до законів. І це без критики. Але, я вважаю, що так би мало йти. Давайте все-таки відповідати вимогам законодавчого процесу.

Друге. Мені за цих обставин, це те, що я казала спочатку. І я би хотіла, ну, оскільки це є парламент минулого скликання і ми намагаємося в якийсь в тяжкий спосіб, але відновити законодавчу процедуру. Вона починається із ініціювання законопроектів. Ініціюють її суб'єкти законодавчої ініціативи. Їх сьогодні є формально 452. 450 депутатів, ну, їх менше є в складі, але формально, і ще двоє Президент. 422 і один Президент і один Кабмін.

І ви знаєте, напевно, ті ж депутати, які реєструють законопроекти, вони, напевно, є рівноцінними учасниками законодавчого процесу. І я би закликала Президента і тих, хто уповноважені ними на підготовку і подання законопроектів, з повагою ставитися до парці депутатів. Мені цікаво, чи знали ви про зареєстрований законопроект 1497, так. І про те, що він, власне, пропонує зміни до тих самих законодавчих актів у тих самих частинах, у тих самих статтях. Якщо так, то чому цей законопроект не пропонувався до реєстрації як альтернативний? Адже я жодним чином не заперечую, що може бути інша точка зору, але все-таки варто бути, з повагою ставитися до роботи колег депутатів.

І також я би дуже хотіла почути, чим обумовлена така нагальна необхідність і необхідність, скажімо, розгляду його в такий ургентний спосіб із порушенням законодавчої процедури, встановлений Регламентом. От для мене б така інформація була б дуже корисною. Дякую вам дуже.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую за запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Два слова. Я не думаю, що питання ці до Олексія Валерійовича. Це швидше питання до керівництва Верховної Ради, до спікера, до віце-спікерів.

СИРОЇД О.І. Пропоную, це Президент визначає його як невідкладний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безумовно.

СИРОЇД О.І. Це Президент визначив. А я хочу почути чому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але те, що він не зареєстрований як альтернативний, це точно не питання до Олексія Валерійовича.

ФІЛАТОВ О.В. Я можу відповісти, Руслан Петрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ваше право.

ФІЛАТОВ О.В. Якщо дозволите.

Перше питання було щодо відповідності назви предмету регулювання. Я не вбачаю тут ніяких суперечностей чи протиріч. Навіщо в Україні необхідна судова реформа, це ж не самоціль змінити якусь норму закону? Громадянам України потрібен справедливий суд, який говорить, що відверто вони ніколи не мали. І те, що зараз Президент пропонує робити, це лише перший крок для того, щоб змінити ситуацію в судовій системі таким чином, щоб громадяни нарешті отримали це право. Тому саме таку назву для закону обрав Президент.

По-друге, щодо внесення законопроекту як альтернативного чи не альтернативного. Законопроекти не реєструється як альтернативний чи не альтернативний, а не вноситься як альтернативний чи альтернативний. Президент до реєстрації відношення не має.

Ви мене особисто питаєте? Я знав, що певний законопроект зареєстрований. Я до свого стиду, на жаль, не мав можливості ознайомитися детально з законопроектом, який був зареєстрований, для того, щоб визначити наскільки пропоновані зміни, вони пересікаються з тими змінами,

які пропонує Президент. Напевно, я мав це зробити, але, на жаль, час є дуже обмежений.

І нарешті, чому це питання є терміновим? Президент визначив цей законопроект як пріоритетний з урахуванням того ступеню і градусу соціальної напруги, який з об'єктивних причин створений, не штучно, а з об'єктивних причин створений щодо ситуації в судовій системі. І думка Президента полягає в тому, що тягнути в цьому питанні далі вже не можна. Якщо не робити перші кроки вже зараз, то ця хвороба, яка вже є давно в стадії хронічної, вона переросте у невиліковну. Тому Президент запропонував Верховній Раді розглянути це питання як невідкладне. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Оксана Іванівна, у вас є доповнення? Питання чи виступ?

СИРОЇД О.І. Я просто, ну я почула гарні дуже слова. Але я так і не почула обґрунтування, чому, скажімо, розгляд у такі стислі строки, чим воно, скажімо там, 2 тижні, період на розгляд цього законопроекту із дотриманням процедур. Яким чином це погіршить становище те, яке є. Ну, це просто ремарка, можете не відповідати.

ФІЛАТОВ О.В. Оксана Іванівна, це ж компетенція Верховної Ради – визначити, яким чином реагувати на внесення Президентом законопроекту як невідкладного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно. Я дякую, Олексій Валерійович.

Писаренко Валерію Володимировичу. І хтось ще піднімав руку? Андрій Юрійович, не ви?

ІЛІЄНКО А.Ю. Я вже вирішив не задавати. Якщо ви наполягаєте, я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я просто бачу підняту руку, але якщо ви знімаєте своє запитання... Настільки все вичерпно і зрозуміло? Дякую.

Валерій Писаренко. І тоді переходимо до обговорення питання.

ПИСАРЕНКО В.В. Да. Я думаю, в обговоренні я уже там більше скажу свою точку зрення.

Я, единственное, хотел короткий вопрос. Как вы надеетесь, не какое по времени рассмотрение вопроса парламентом, ну то есть, вот ваша оптимистическая? Я так понимаю, если Президент его внес как невідкладний, он захочет, чтобы это было достаточно быстро. И надеетесь ли вы, что парламент, например, еще на этой сессии утвердит его в целом? Это первый вопрос.

А второй: думаете ли вы, до его принятия в целом, например, получить от нему висновок Венецианской комиссии и узнать, что по этому поводу будут думать наши европейские партнеры?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Володимирович, ну, а хто з депутатів може сказати, коли парламент може прийняти будь-яке рішення?

ПИСАРЕНКО В.В. Я еще раз хочу уточнить. Президент будет настаивать. Мы же говорим правильно, так как оно есть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Президент, скориставшись своїм правом законодавчої ініціативи, визнає як невідкладний, а дальше ми з вами будемо вирішувати.

ПИСАРЕНКО В.В. Нет, мы будем вирішувати, когда если Президент сегодня вечером нам организовывает комитет, а завтра выносит на утро, то значит они в принципе рассчитывает, что закон будет принят достаточно быстро.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я відкидаю такого роду звинувачення. Президент нічого не організовує. А відповідно до Регламенту це зробив голова комітету на доручення Голови Верховної Ради. Жодного порушення в моїх діях немає.

ПИСАРЕНКО В.В. Руслан Петрович, можно я получу ответ от представителя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я би просив максимально коректно, якщо можна, по відношенню до голови комітету хоча б. Дякую.

ПИСАРЕНКО В.В. Два вопроса. Первый – это по времени. А второй – Венецианская комиссия. Будет до принятия или не будет?

ФІЛАТОВ О.В. Валерий, спасибо.

Во-первых, по времени. Президент рассчитывает на то, что Верховная Рада примет этот закон, если депутаты поддержат закон по существу, в максимально сжатые сроки. Дальше Верховная Рада, депутаты определяются, насколько они могут это предложение Президента выполнить, как они считают, можно ли рассмотреть в неотложном порядке, как предложил Президент этот закон.

Второе – по Венецианской комиссии. Конечно бы, было бы очень неплохо, если бы мы могли получить заключение Венецианской комиссии по этому законопроекту для того, чтобы может быть в каких-то вопросах усовершенствовать его, гармонизировать с европейскими стандартами. Но здесь есть два вопроса. Лучшее враг хорошего, то есть мы можем его усовершенствовать в принципе бесконечно, но это повлияет на сроки принятия.

Второе. Наверное, Верховная Рада никак не ограничена во внесении в дальнейшем изменений, если таковые будут необходимы, например, в порядке выполнения рекомендаций Венецианской комиссии.

И третье. В Раде по судебной реформе присутствовали представители, в том числе и Совета Европы и других европейских институций, которые давали свои рекомендации, комментарии, которые учитывались при подготовке. И в конце концов при подготовке было учтено более 50 рекомендаций Венецианской комиссии, Консультативного совета европейских судей и других европейских институций.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Валерійович.

Якщо більше у шановних колег немає жодних запитань до доповідача, тоді давайте цю стадію нашого проведення комітету завершимо і перейдемо до наступної стадії обговорення внесених пропозицій і обговорення презентації її Олексієм Вадимовичем.

Хто з шановних колеги хотів би виступити в обговоренні (до 3 хвилин), прошу піднімати руки і зголошуватись.

Сидорович, Сергій Алексєєв, Ілленко Андрій, Писаренко Валерій, Лапін Ігор, Вадим Денисенко і Василь Іванович Німченко.

....., я не зумисно вас безкінців, просто Ігор Алексєєв весь час перекриває мій доступ до вашої руки.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу шановних колег в порядку озвучення брати слово і виступати.

Сидорович.

СИДОРОВИЧ Р.М. Доброго дня, шановні колеги! Пан Філатов!

Ми, я думаю, що всі є дуже раді, що Президент розуміє необхідність невідкладної судової реформи і я думаю, що більшість присутніх тут дуже добре розуміють, що це є один з ключових законопроектів. Особисто я одним з головних мотивів іти у Верховну Раду було – це, власне, судова реформа.

Але разом з тим хотів би наголосити все ж таки на необхідності дотримання усіх процедур проходження законопроектів. Значить, якщо ми говоримо про таку кількість сторінок, якісно їх опрацювати навіть найефективнішому, найкращому, найпрацьовитішому юристу мабуть ж не можливо.

Я би просив своїх усіх колег, в кількох засідань воно вже в принципі так виглядало, що нам вдається політичні, скажімо так, моменти залишати за дверима цієї зали і бути тут все ж таки в першу чергу юристами і фахівцями, і власне, утверджувати це верховенство права. Тому ми повинні намагатися дотримуватися і усіх процедур, і якості самого, власне, закону.

По самому закону, звичайно, що я на превеликий жаль не зміг його повністю переглянути, не переглянути, власне, а перечитати, тому що наскільки це є мега важливий документ, до нього відповідне повинно бути відношення.

Але перш за все я хотів би звернутися до своїх колег юристів стосовно спрямованості закону і стосовно деяких термінів, які тут вживаються.

Значить, якщо ми говоримо про справедливий суд, ну я би був дещо обережний з цим трактуванням, тому що поняття "справедливість" є доволі суб'єктивне. Якщо ми говоримо про те, що в нас рішення повинні виноситися іменем закону, значить, він у першу чергу повинен бути все ж таки законним. Звичайно, соціальна справедливість повинна дотримуватися. Але в першу чергу ми повинні забезпечити професійність юристів. І поняття справедливості, я боюся, що до нього можуть бути певні спекуляції.

Стосовно права на відступ від правової позиції викладеної у висновках Верховного Суду ту вже колеги виступали, я вже не буду дублювати їх.

Значить, при визначенні суді або суддів... Значить, стосовно автоматизованої системи розподілу справ, про яку тут вказується. Ну, я відверто кажучи, новації, якоїсь серйозної по відношенню до того, як воно існує зараз, я не побачив. А те, що з цим розподілом є проблеми, всі практикуючі фахівці дуже добре знають. Тому це питання, дійсно, потрібно доопрацьовувати.

Потім. Я не зрозумів, вже не хотів запитатися в запитаннях. Значить, стаття 18 "Спеціалізація судді в загальній юрисдикції". Ми говоримо, в статті написано про по розгляді цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення. Я, можливо, упустив, але я в законі не знайшов посилання, хто ж має розглядати справи про адміністративні правопорушення. Ми знаємо, хто їх розглядає зараз, але як воно буде врегульовуватися в даному новому законі? Чи це будуть загальні суди, чи це будуть адміністративні суди я так і не зрозумів.

Можливо, як пропозиція подумати на рахунок питання обрання Голови Верховного Суду. В законі вказано, що вони обираються Пленумом Верховного Суду. До речі, на рахунок самої ж процедури. Голова Верховного суду обирається, так в законопроекті визначено, Пленумом Верховного Суду на підставі в порядку визначеному Регламентом, який затверджується самим Пленумом Верховного Суду. Тобто ми створюємо певну відсиловну норму, і ми не показуємо суспільству, і суспільство, в тому числі народні депутати, не будуть мати можливості впливати на визначення процедури, в який спосіб вибиратиметься голова Верховного Суду так само як і заступники голови Верховного Суду. Вважаю, що це питання повинно було знайти своє відображення у законі, адже в який спосіб обиратиметься голова Верховного Суду, вищої судової ланки, вищої судової системи країни, вважаю надважливим.

Які ще в мене є зауваження по тому, що я встиг прочитати? По обранню голів і заступників голів судів нижчих інстанцій в законі є

прописано. В законі є прописано, яким чином обираються секретарі судових палат в апеляційних і вищих судах. Разом з тим, в законі не вказано на який строк вони обираються і скільки разів вони можуть обиратися. Тобто якщо голова, заступник голови на два роки і не більше двох разів поспіль, то по секретарях судової палати ситуація є не визначеною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна пришвидшитись, якщо можна, бо вже 5 хвилин.

СИДОРОВИЧ Р.М. Я зрозумів. Я не буду далі відбирати багато часу у своїх колег. Вважаю, що ідея є прекрасною, ми зобов'язані в найкоротший строк докорінно реформувати судову систему, це те, чого чекає від нас суспільство, це те, що необхідно для держави, але однозначно, що для цього потрібен час, для того, щоб максимально якісно відпрацювати даний закон. Тому на разі я не готовий підтримувати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Алексєєв, далі – Ілленко.

АЛЕКСЄЄВ С.О. Шановні колеги, я повністю погоджуюсь із своїм колегою в тому, що, на жаль, за дві години лише до засідання комітету нам надали цей законопроект. Якісно і взагалі його опрацювати фахово практично неможливо. Але те, що вдалося напрацювати за дві години, я можу сказати, що він більш позитивний ніж негативний.

Є певні позитивні речі, да, це повернення права стороні звертатися до Верховного Суду безпосередньо, убрали так званий допуск. Це внесення до єдиного реєстру всіх судових рішень. Ну, взагалі дуже багато позитиву. Це збереження спеціалізації господарських судів. Це дуже важлива річ, тому що, як сказав вже пан Філатов, що господарський процес він інший, і там є ще процедура банкрутства, про яку він не зазначив. Це взагалі дуже фахова така

річ, і судді, існують спеціалізовані палати в господарських судах, які розглядають справи про банкрутство, і там суди десятками років вивчають це питання, це суди загальної юрисдикції не розглядають.

Але є певні недоліки в цьому законопроекті. Це стосовно і дисциплінарної відповідальності суддів. Я вважаю, це більш конкретно, більше треба конкретизувати. Взагалі питання, взагалі термін порушення присяги судді, це такий дуже суб'єктивний термін, я вважаю взагалі це треба виключати. Ну і дуже-дуже багато різних речей. Але ми завтра, я так зрозумів, будемо лише приймати його в першому читанні і у нас в усіх є право вносити свої правки до цього законопроекту. І я вважаю, що в нас буде певна кількість часу для того, щоб це якісно опрацювати і народні депутати через свої правки зможуть в цілому цей законопроект поправити.

Ну, а на майбутнє, ну, вважаю, що треба трохи раніше, хоча б за 5 днів надавати законопроекти, томи ми зможемо якісніше і фахово більш обговорювати ці законопроекти. І я пропоную підтримати в першому читанні, а потім через правки вносити зміни в законопроект. Дуже вам вдячний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Андрій Ілленко, далі – Ігор Лапін. Потім – Міщенко. Ні, ой, Писаренко, Писаренко.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Шановні колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Плутаю голів попередніх комітетів, просто по інерції.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Хотів сказати наступне. Насправді те, що подібний законопроект і саме Президентом подається, це, звичайно, плюс. І я погоджуюся з більшістю тих новацій, які пропонуються в цьому законопроекті.

Мінус полягає в тому, що не можна ставити такі стислі числові рамки, особливо зараз, коли як би і так депутати надзвичайно заклопотані питанням, пов'язаним з бюджетом. І я думаю, що тут насправді не є настільки велика нагальність, і можна було б робити це трошки повільніше, але якісніше, мені здається. Тому що насправді багато є запитань, я їх зараз спеціально не хочу всі озвучувати. Я думаю, як і решта моїх колег, які ці запитання мають, ми це сформулюємо в своїх поправках. Але все-таки варто було би і до першого читання проводити більш серйозну роботу, в тому числі з депутатським корпусом, з профільним комітетом, щоби одразу давати більш відшліфований проект закону. Тому що насправді це є ключовий, я вважаю, один з ключових законопроектів взагалі для цього скликання парламенту, його не варто приймати поспіхом.

Але, звичайно, я як народний депутат підтримую цей законопроект в першому читанні. Сподіваючись, що в другому читанні більшість тих поправок, які зокрема і сьогодні тут висловлювалися, вони будуть враховані, і ми будемо мати, дійсно, якісну судову реформу в нашій країні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лапін, Пісаренко, Денисенко, Німченко.

ЛАПІН І.О. Я скажу, не буду повторюватись, так як в своїх запитаннях фактично претензії до даного законопроекту я висказав.

Хочу додати лише одну просту річ, що якщо включити до цього законопроекту ще такий момент, як виборність посади голови суду, як колись було ще за часів радянських, як я пам'ятаю, тобто голова там місцевого суду була як обрана посада, таким чином послабляється можливість тиску з боку і Президента в тому числі на суди загальної юрисдикції, і тут же добавляється поняття контролю громадськості за, три крапки, розумієте, про що я кажу. Тому в принципі в такому вигляді даний законопроект, зважаючи на

необхідність його прийняття, я підтримую. Але ці моменти потрібно враховувати, тому що без них інакше фактично що змінилося?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Писаренко, Денисенко, Німченко.

ПИСАРЕНКО В.В. Я на самом деле хотел поддержать представителя Президента в том, что действительно сейчас, наверное, и надо торопиться с этим законопроектом. Только хотел сказать, что не надо "телегу отправлять перед лошадей". Все должно быть так как оно должно быть.

Если мы хотим сделать какую-то реформу и достичь результата, то мы должны видеть от куда этот результат придет. Справедливый суд, он не появляется после того, как мы включаем достаточно много субъективных вещей в законопроект. Мы с вами все из практической жизни и все понимаем, что каждая субъективная вещь в законе, она приведет к тому, что просто тарифицировать будут другие люди, не те, которые сегодня сидят, а те, которые будут устанавливать ранги, переводить из престижного в непрестижных суд и так далее. Я хочу сказать, что не знаю, что плохо, но, если, понимаете, когда мы сегодня будем анонсировать, что мы победили и сделали реформу, допустим, мы ее сделаем в январе и примем ее в целом в январе, то я посмотрю, что вы будете говорить людям в мае или в июне, когда они скажут, а где справедливый суд, если реформу сделали в начале года.

Мы исходим из того, в том числе все рекомендации европейских структур, говорят об одном, что первое, должна быть судебная реформа. Потому что мы сейчас с вами делаем крышу, вот строим, а нам надо сначала фундамент и дом построить. Если мы с вами не построим фундамент, то потом эту крышу будем одевать себе на голову. Здесь есть много вещей, которые сегодня создают не основу, а отдельные, серьезные, структурные элементы судебной системы, как то фактически возрождение, например, второй кассации. Я не говорю, что Верховный Суд не должен участвовать в

судебных делах, но, давайте тогда решим, ребята, а кто у нас все-таки кассация, это высшие специализированные суды или Верховный Суд? Мы сегодня знаем, что десятки тысяч дел не рассмотрены в силу их физического невозможности рассмотрения.

И сегодня, когда мы возвращаем все так, как оно было до этого, то мы должны с вами понимать то, что говорил Алексеев, что 18 месяцев нам покажутся опять с вами еще коротким судебным производством. Хочу напомнить, когда мы переходили и реформировали имена, что мы делали допуск, это же не было какой-то самой умной мыслью. Мы просто фактически ликвидировали повторную кассацию через этот механизм. Хотите, чтобы Верховный Суд был последней инстанцией, решите вопрос со специализированными судами, в рамках Конституции, вне рамок Конституции. Но если мы с вами сегодня фактически это восстанавливаем, будет так, как было раньше. А я хочу напомнить, что у нас были суды, по которым люди судились, которые давно умерли, а дело из процесса несколько лет все равно ходило. И там человека не было уже, а дело ходило вперед и назад. Поэтому мы точно должны поддержать Президента во всех его начинаниях, судебная реформа – это очень хорошо. Чтобы мы потом как комитет не прятали глаза от того, чем занимались это время. А нас через полгода, через год спросят: где ваша судебная реформа, вы же ее провели, вот, где наш справедливый суд? Поэтому я, Руслан Петрович, не по этому говорю, что какие сроки хочет Президент, чтобы это было принято, я хочу чтобы и вы потом как председатель комитета, и мы все говорили о том, что мы что-то сделали.

А отношение Конституции, я уже делал такое предложение, вот там нам надо поторопиться. Тем более наработок очень много. У нас резолюций и предложений от Европы такое количество, что мы сегодня могли бы сесть и уже выходить на изменения Конституции. Для этого сегодня есть и политическая воля, я так понимаю, и 302... голоса в действующей коалиции. В чем проблема? Примите решение, установите судебную систему и там

пропишете справедливый суд. И более того, не боритесь за Высший совет юстиции и Высшую квалификационную комиссию. Да отдайте ее судьям, пусть там будет, как это полагается, большинство судей. Вот тогда у вас будет справедливый и независимый суд.

А в отношении всего остального. Ну, будем работать над тем, что есть. Да, к сожалению, мало времени, но точно мы здесь палки в колеса ставить не будем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Денисенко.

ДЕНИСЕНКО В.І. Ну, лише коротко додам, що насправді, да, безумовно, всі розуміють, що цей законопроект, попри всі, попри те, що ми мали 2 години на те, щоб з ним ознайомитись, ми розуміємо, що в ньому є багато позитивних норм і норм, які в принципі потрібно вводити. Але в той же час, я хотів би справді звернутися до всіх нас, перш за все, що щоб ми не стали заложникам піару, який нам нав'язують. Тому що, ну насправді це не Закон про справедливий суд ні в якому разі. Це я справді тут погоджуюсь із Оксаною Сироїд про те що це Закон про зміни до певних законодавчих актів, ні більше, ні менше.

Плюс, в принципі, якщо ми закладаємо норму, що це закон про справедливий суд, ми не даємо головну відповідь перед населенням, не даємо відповідь на те, а що, від цього закону менше будуть хабарів брати? Не будуть менше брати. Тобто в принципі, на жаль, це лише маленька частина, якась там десята, п'ятнадцята частина від судової реформи. І тому, да, цей законопроект треба підтримувати. Але потім для того, щоб нам справді не було соромно за те, що ми робимо, то очевидно все ж таки потрібно повертатися до фундаменту і починати фактично все з нуля.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Німченко і Ємець хоче ще...

НІМЧЕНКО В.І. Уважаемые коллеги, на моей бытности это шестая попытка или шестая реформа судебная законопроекта. Для истории скажу, что недавче, как 6 лет назад в парламенте было 11 законопроектов о судоустройстве, 11 одновременно обсуждалось вопросов. И что мы имеем? После этих законопроектов уже три законопроекта, а начиналось все с 1991 года с апреля месяца о концепции судебно-правовой реформы.

Так я хочу вернуться к концепции. Посмотрите, здесь, в этом законодательстве, вы три раза найдете слово ссылка Конституции. Мы пишем законом, что регулируется судебная деятельность, судебная власть, судебное учреждение, система судебная судоговорения регулируется Конституцией, Законом о статусе судей и другими законами. Мы навешаем эти законы и все направим для чего? Для доступа В чем не прав мой коллега, когда сказал, ребята, так в чем же доступ, если пять звеньев, пять брустверов стоит к тому, чтобы добраться до Верховного Суда. Кто проходил к судье?

Я вновь навести на подрыв, кто охотник, понимает, что дела рассматриваются 11 лет. Где запрет на злоупотребление прав? Где институты власти внедряются в судебную систему и под другим предлогом, тут коллеги есть, по вновь открывшемся обстоятельствам, можно затянуть рассмотрение дела, минимум, на три года. И уже адвокаты учитывают инфляцию, как урвать с государства, если на то пошло, как друг друга кинуть. Здесь ничего нет.

Второй вопрос. Вопрос социальной защиты. Вы посмотрите. Знаете, как Ольга Богомолец сказала, наша коллега говорит : силовиков поставили на колени. Куда поставили судей? Они сейчас все взяточники. Поедите в Днепр, скажут, где судья погибла, председатель суда. Поедите в Кременчуг, в Харьков, где головы обрезают, отрезают судьям, в Киеве, где отрезают головы в лифте, судьям. Найдите такое в мире? Нет. Был один раз в

Пакистане. Есть это в законе? Мы ж не говорим о том, что им надо все дать. Защитите социальную защищенность у них должна быть. В законе это, к сожалению, абсолютно ничего не говорится.

В отношении подпора кадров. Весь мир, здесь нашли, я даже знаю от куда списали, с органов судейского управления США, Комитет этики, морали и все прочие. Для этого не надо иметь губной гармошке, чтобы это списать. Как его ввести в систему в нашу? Вот это вводит систему испытаний. Что она дает? Поедте, когда она проводится, в выставочный павильон, где собирают 4 тысячи кандидующих судей и они сдают экзамены. И это они нам хотят сказать, что там все гладко, четко и справедливо. О чем мы говорим? О чем мы говорим? Поэтому наверно ж, зачем мы повторяем эту ошибку? Конечно же, надо реформировать судебную систему, но к этому надо подходить фундаментально.

Видите, вы записали о том, что пленум Верховного Суда должен сказать свое резюме по отношению к законопроекту касающейся деятельностью судебной власти. Тут есть проект. А мы сегодня рассматриваем, они даже не знают. А я проверял. Они даже не знают. Мы что, давече, как позавчера законопроект по РНБО даже не внесли изменения в зал. Это, если хотите, измена национальных интересов, нарушение Конституции со стороны Председателя Верховного Совета, я отвечаю за свои слова. Не внесен законопроект, который обсуждался, поставили на голосование, а мы говорим, по справедливости.

Поэтому я хотел бы, чтобы здесь вот нужен этот закон, ну спешка нужна в двух случаях. Давайте как-то мы может дадим правовую оценку, как сопровождающий орган этот законопроект, потому что он тяжеловесный, нужен, что может не надо спешить, продумаем мы какую систему. Поверьте, кто знает мало о судебной реформе, 2002 год, к чему привела? Люди... Посмотрите, как люди ходят в суд, я уже не говорю, что 30 процентов их в аварийном состоянии, здания судов.

Поэтому я хотел бы, чтобы... Ну не надо спешить, вот поверьте мне. И мы... Это надо указать в решении. Может Президент видение свое видеть, у него свое видение, пусть скажет в чем. В чем спешка? Востребованность? Да. Вот я вижу востребованность в том, что ребята нуждаются в защите. Я уверен в том, что с 4 тысяч не может быть 4 тысячи дезертиров. Априори не может быть. Здесь должны работать спецы, военные спецы, которые тонко знают законодательство.

Почему мы не можем? Вот это востребовано, вот это оперативно и надо решать, их надо защищать. Вы посмотрите публичные обещания гарантированы законом для тех, кто покалечен, кто погиб от 609 тысяч и до миллиона. Что это? Разве это не будет в судах? Будет.

Поэтому я хотел бы, чтобы это учли тоже. И вот как раз добавить, и внести в комплексе, и поверьте, и я думаю, что есть предмет для обсуждения в отношении специализации судов.

Спасибо. Доклад окончен.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Іванович. Будь ласка,
Ємець Леонід Олександрович.

ЄМЕЦЬ Л.О. Олексій Валерійович, поки що я не бачу, щоб цей закон забезпечив виконання тієї назви високої, яка в ньому є, тобто справедливий суд. Я його сприймаю як базу, як основу. Ми маємо, мабуть, подякувати Президенту за те, що він цей процес прискорив. Але, я думаю, що нам треба ще дуже важливе питання вирішити.

У нас є один законопроект, який Міністерство юстиції вже направило до Венеціанської комісії. Він дуже схожий, майже ідентичний за текстом того, який зареєстрований зараз мною, Оксаною Сироїд і іншими депутатами у Верховній Раді. Власне кажучи, тут ми стикаємося з якою проблемою, він прийнятий Венеціанською комісією до розгляду. І ми можемо опинитися в ситуації, де під час розгляду законопроекту Президента, ми отримаємо

висновок по закону абсолютно іншому, який є у Венеціанській комісії. Тоді ми матимемо один законопроект, який погоджений, опрацьований точніше Венеціанською комісією, і один, який не опрацьований. І це буде у нас якась, ну, м'яко кажучи, дивна і нехороша ситуація, в тому числі перед європейською спільнотою.

Можливо, варто було б все-таки цей законопроект теж направити до Венеціанської комісії, щоб вона дала свій висновок. Тому що, повірте, це мені, повірте як автору Закону про люстрацію суддів, про очищення влади, позиція Венеціанської комісії, вона потребує як мінімум офіційного подання, офіційного перекладу. І лише тоді ми можемо розраховувати на їх абсолютну і реальну підтримку у цьому процесі. Тому давайте ви все-таки це питання підніміть у себе там, подумайте, чи варто це робити, ризики, які можуть бути. Я вам сказав, там законопроект уже знаходиться на розгляді. Поки що хочу сказати, що за основу, мабуть таки, да, а в цілому ще цей законопроект не готовий до прийняття.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксана Іванівна Сироїд, і далі доповідачу дамо для підсумкового слова.

СИРОЇД О. І. Дякую.

Я просто дуже коротко хотіла сказати. Я не знаю, чи всі розуміють природу моєї такої зацікавленості питаннями судоустрою. Власне, я була одним із авторів Закону про судоустрій і статус суддів, той, який був прийнятий у 2010 році. Почали ми цю роботу в 2005 році. У 2010 році люди, які тоді, взявши за основу цей законопроект, який був напрацьований, Адміністрація Президента Януковича фактично змістила деякі, зациклила, закільцювала трошки певні речі, так, і закон був спотворений, і таким чином забезпечував формування цієї вертикалі судів, яку ми маємо сьогодні. Тому що суди – це горизонтальна система, яка повинна працювати незалежно.

Завдяки певним змінам до цього закону власне була і побудована ця вертикаль, піраміда, яка дуже успішно обслуговувала попередній режим.

Розуміючи, де саме були внесені зміни, ще в 2011 році ми почали працювати над тим, щоби змінити цей законопроект. Певні зміни були напрацьовані і висновок Венеційської комісії стосовно законопроекту, який був підготовлений вже зі змінами, він є доступний громадськості. Комусь, може цікаво, я можу надати, це той самий законопроект про судоустрій і статус суддів в новій редакції, яка не була прийнята. Власне після Революції гідності, перебуваючи у громадському секторі, ми почали працювати над змінами до Закону про судоустрій і статус суддів уже беручи до уваги і той висновок, і напрацювання свої, і вже ті граблі, з якими ми зіткнулися під час самої революції. Звідти власне заявився оцей законопроект, який був схвалений Кабінетом Міністрів і скерований до Венеційської комісії. Тобто це є ця тяглість, ті самі люди працювали над удосконаленням того ж документу. Розуміючи, що зараз є можливість і нагода прийняти, ну, розглядати ці питання судоустрою і статусу суддів, здійснення судової реформи, а також бачачи ще певні речі, які вже сьогодні інституційно відбуваються, також цей документ був певною мірою опрацьований і власне так з'явився законопроект, який є зареєстрований за номером 1497.

Тобто це є оцей досвід, який був отриманий і накопичений в процесі роботи над цим законопроектом. Мені певною мірою прикро, що, ну, тепер ми уже депутати, політики, не були долучені до підготовки законопроекту. Тому що власне це серед нас є ті співавтори, тобто того законопроекту про судоустрій і статус суддів, які, як на мене, могли би допомогти тому, щоби законопроект народився, уже він трошки в кращій якості, а не був видозмінений до другого читання. Тому що я переконана, що такі великі інституційні речі, як зміни до Закону про судоустрій, чи нова редакція Закону про судоустрій і статус суддів, вони повинні народжуватися відразу в певному компромісі, а не уже підточуватися до другого читання. Це дуже важливо.

Я також цілком підтримую необхідність впровадження судової реформи, абсолютно. Але є те, що були вже висловлені застереження і це є насправді, і відчутно у законі. Закон пропонує дуже багато змін, але за ними поки що не видно реформи судової, тобто там немає тих ключових стовпів, які би дозволити зрушити процес, чи зрушити оцю піраміду, зруйнувати її і на те місце створити щось інше, створити іншу якість суду, цього поки що там немає. Я не знаю, чи можна це здійснити до другого читання у проміжку між першим і другим читанням, тому що такі речі як я вже сказала, мали би народжуватися від початку.

Тому, власне, і була моя позиція початкова на початку засідання для того, щоб обидва ці законопроекти про судоустрій тобто той, який зареєстрований Президентом і цей, який ми вже зареєстрували з колегами за номером 1497. Щоб вони обидва були включені до порядку денного, щоб вони обидва розглядалися разом для того, аби на виході, навіть прийнявши їх обох за основу, ми могли би дати доручення комітету створити робочу групу, створити нормальний комплексний документ, який би дав нову якість оцієї судової системи. Обов'язково ми повинні це прокомунікувати з громадськістю, тому що нам на віру, ми повинні це розуміти, що нам на віру з цього кабінету вже ніхто нічого не прийме, ми повинні це донести до тих людей, які очікують від нас судової реформи, і лише після того голосувати це у другому читанні. І тоді ми можемо розраховувати на те, що ми скажемо: ми зробили судову реформи. І люди скажуть також: так, ми зробили судову реформу.

Тому я би все-таки пропонувала, якщо є така можливість і згода колег, розглядати ці два законопроекти разом... Це я пропоную, ви ж можете не погоджуватися, сформувати робочу групу для того, аби доопрацьовувати тут законопроект уже в комітеті і обов'язково обговорювати його публічно з громадськістю, лише після того до другого читання готувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Валерійович, потім з вашого дозволу я кілька слів скажу.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую, Руслане Петровичу.

Я дуже коротко, щоб не витратити час колег. По-перше, хотів би, дійсно, подякувати всім колегам, професійним юристам, членам комітету за змістовні коментарі. І я хотів би зауважити, дуже приємно, те, що я бачив сьогодні, що ми однаково, щиро переймаємося питаннями тих проблем, які існують в судовій системі і судову реформу, яку ми всі однаково розуміємо, що необхідно робити.

При цьому, я думаю, що також однаково ми розуміємо, що час має значення. І затягувати з цим питання, я би сказав, навіть небезпечно. Якщо ми можемо почати цей рух, його потрібно починати.

Звичайно, в світі немає нічого ідеального, звичайно є і мають бути в будь-якому законопроекті і в цьому, зокрема, моменти, які потрібно покращувати, можливо, щось вирішувати по-іншому. І звичайно народні депутати мають приймати в цьому участь, щодо участі в робочій групі, я так почув дуже ввічливі, але такі змістовні зауваження щодо того, що не були включені народні депутати. Але хочу зауважити, що Рада з питань судової реформи була створена Президентом ще до того як був сформований цей склад Верховної Ради, тому були об'єктивні певні причини.

Крім того, дійсно, існують і інші законопроекти і я хочу відмітити перше, законопроект якому приділили увагу і пані Сироїд і пан Ємець, який був розроблений, я так розумію, у координації з Міністерством юстиції та членами реанімаційного пакету реформ. Він, наскільки я розумію, не суперечить чи не може суперечити, принаймні в більшості своєї частини, законопроекту, який вносить Президент, в тому числі, тому що, по-перше, до Ради з питань судової реформи входили представники РПР, які вносили свої пропозиції, і багато з цих пропозицій було враховано. По-друге, входили представники Міністерства юстиції, погоджувалася з ними ці позиції. Щодо

Венеціанської комісії. Звичайно, було б доцільно отримати цей висновок. Але я знов таки хочу зауважити, що не обмежена Верховна Рада у нанесенні змін до законопроекту, якщо рекомендації Венеціанської комісії будуть цього вимагати. Але рух цей потрібно вже починати. Чим скоріше ми його почнемо, тим краще буде для України в цілому. Тому я прошу підтримати голосування в першому читанні цього законопроекту і далі, звичайно, буде доцільно провести дуже змістовну роботу з, можливо і в форматі спільному комітету з членами Ради судової реформи для того, щоб опрацювати всі пропозиції і вже вийти на друге читання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Якщо немає більше бажаючих в обговоренні, я дуже коротко, з вашого дозволу, підведу підсумки, і будемо виходити на прийняття відповідного рішення.

Ну, якщо дозволите, я почну з того, що спонукало, очевидно, в тому числі лідерів фракцій, керівництво держави. Вчора прийняте відповідне рішення про те, що це законопроект, який мав би бути розглянутий невідкладно. І саме в такий спосіб було рекомендовано Президенту його сьогодні реєструвати і визначати, як пріоритетним для розгляду в парламенті. Мова йшла про те, що є низка речей, які ми всі з вами, ідучи на вибори, обов'язково обіцяли виборцями, що вже одразу розпочавши нашу діяльність в парламенті, ще в цьому році започаткуємо цілу низку так званих реформ. І судова реформа вона, як знаєте, пріоритетна червоною ниткою проглядається в будь-якій передвиборній програмі всіх політичних сил, які потрапили до парламенту. Зважаючи на ці обставини саме було запропоновано, що в контексті тих змін, які вносяться в іншому законодавстві, це і бюджетний пакет, це і податковий пакет, митний і так далі, було запропоновано інші види реформ, в тому числі започаткувати, спробувати започаткувати в 2014 році процес, якщо хочете, подальшої зміни, в тому числі масиву законодавства, який колись називався малою судовою реформою. І всі без винятку лідери фракцій запропонували саме такий механізм вирішення цього

питання, щоби саме парламентський комітет розглянув невідкладно проект закону, внесений Президентом, запропонував його до розгляду в сесійній залі, де включені до порядку денного для прийняття в першому читанні за основу. Щоб потім всі без винятку автори і суб'єкти права законодавчої ініціативи всіх решта законодавчих актів, які зареєстровані в парламенті, а я звертаю вашу увагу, що мова йде не тільки про той законопроект який сьогодні кілька разів називався 1497, а це і законопроекти 1585, 1590, 1361, предмети регулювання яких в тій чи іншій мірі співпадають з тим предметом регулювання який запропонований на наш сьогоднішній розгляд в комітеті і відповідно внесений Президентом України, як невідкладний.

Тому, я думаю, шановні колеги, щоб було б вірно і абсолютно справедливо якщо би запропонували сьогодні на розгляд і комітету, і далі сесійній залі, наступний проект нашого висновку. Взяти той законопроект який відповідно внесений Президентом, визначений як невідкладний, рекомендувати Верховній Раді взяти за основу, а всі решта законопроекти запропонувати відхилити, натомість запропонувавши авторам суб'єкта права законодавчої ініціативи оформити у вигляді конкретних поправок до другого читання законопроекту. І я переконаний, що всі без винятку абсолютно правильні, розумні, потрібні поправки обов'язково будуть предметом розгляду на комітетах.

Якщо для цього потрібно буде запропонувати якісь інший формат роботи комітету, створення робочих груп, запропонувати підкомітету одному, кільком, можливо, навіть в форматі всього комітету продовжити роботу над тими пропозиціями, які будуть внесені. У нас зараз немає підстав говорити, що нам створювати, якщо ми до кінця не розуміємо, що буде запропоновано до другого читання. Може так трапитись, що жодної поправки не буде внесено або на томість буде внесено стільки поправок, що за визначенням ми не зможемо оперативно, наприклад, досить легко пройти консенсусом чи більшістю розгляд цих питань в нашому комітеті. Я вже не кажу в сесійній залі, всі розуміють, наскільки не простою є сесійна зала, і як

не просто проходять там законопроекти, тим більше такого роду значення законопроект, який має надзвичайно чутливий резонанс не тільки в сесійній залі, а і в суспільстві. Безумовно, він потребуватиме максимального узгодження позицій, і тут я Оксану Іванівну абсолютно підтримую. Бо без того, щоб ці точки дотику знайти ми не маємо просто морального права навіть провокувати цю ситуацію в сесійному залі. Бо найгірше, що ми можемо допустити це провал започаткованої, я сподіваюсь, нами все ж таки судової реформи в Україні. Краще не починати цей процес ніж почати і потім успішно його провалити.

І тут наші з вами колеги є спеціальна місія, бо ми є точно відповідальні за цей процес. І дуже сподіваюся, що комітет зможе стати, так би мовити, координаційним центром того в який спосіб далі нам вирішити це питання і за участю і суб'єктів права законодавчої ініціативи, чи їхніх працівників. Всіх решта зацікавлених сторін, безумовно, представників судової гілки влади, безумовно представників Міністерства юстиції. Я знаю, що є представники Міністерства фінансів навіть на нашому засідання, які мають своє бачення щодо реалізації, в тому числі фінансової частини імплементації цього законодавства, Державної судової адміністрації.

Напевно, очевидно, громадських організацій, напевно наукових кіл, напевно експертного середовища. Очевидно, безумовно наших міжнародних партнерів, тому що я тут погоджуюсь, що ми в 1995 році приєднавшись до Ради Європи взяли на себе зобов'язання такого роду законопроекти, які безпосередньо стосуються, в тому числі, судової реформи, обов'язково направляти для фахового експертного висновку до Венеціанської комісії.

Це не обмежує нас будь-яку форму обрати, і це питання, безумовно, не до нас, а в цьому випадку до Президента України, до інших суб'єктів права законодавчої ініціативи визначатись на користь того надсилати чи не надсилати. І в який спосіб, тим більше, Венеціанській комісії вирішувати це питання, ви знаєте, що це дуже складна, дуже така досить, дуже

регламентована у своїй роботі організація, яка засідає в певний спосіб, дає в певний спосіб висновки.

Тим не менше, це все, я вважаю, доцільно і можливо, тим більше, що наш комітет, я переконаний в цьому, повинен показати достойний рівень розгляду цього в нашому комітеті, щоб ні в кого не було сумнівів щодо того, що ми в якийсь спосіб ущемляємо чиєсь права на участь і представлення своєї позиції, як у форматі комітету, так і, можливо, від імені комітету в сесійній залі.

Тому було би... Я закінчую, я ні разу, нікого не перебивав. Я собі навіть інколи наступав на палець, щоб не дивитися на годинник, коли багато хто зловживав регламентом.

Я останню фразу. Тому, зважаючи на ці обставини, було б розумно і правильно, якщо би саме такий проект рішення сьогодні був винесений на комітет нашого висновку. Щоб ми рекомендували Верховній Раді взяти за основу внесений Президентом законопроект, натомість, запропонувати відхилити всі законопроекти решту, які мною були озвучені, які фактично співпадають предмети регулювання цього питання з президентським. І запропонувати всім без винятку суб'єктам права законодавчої ініціативи невідкладно, відповідно до регламенту, у вигляді конкретних поправок надати їх до розгляду комітету, щоб комітет за результатами надходження поправок прийняв рішення як йому далі діяти, в який спосіб запропонувати парламенту приймати цей законопроект в цілому. Якщо, шановні колеги, така позиція сприймається, прошу її обговорити буквально по кілька реплік.

Оксана Іванівна, ваша.

СИРОЇД О.І. Хочу відразу сказати, чому така позиція є слабкою власне і для комітету, і буде для сесійної зали. Оскільки я знаю, що там є багато законопроектів, але тих, які співпадають фактично повністю за предметом регулювання тобто які вносять зміни до тих самих законів, практично в тих самих частинах, в тих самих статтях, їх є всього лише два. І я не буду

казати, бо це буде некоректно казати про кращі, гірші, але фактично коли ми відмовляємося від одного, коли в таких випадках об'єднуються зусилля і, як кажуть, береться за основу два, це є зрозуміло. Але коли один знімається з розгляду, а другий береться за основу, то ми повинні це обґрунтувати, особливо ті хто ініціювали цей законопроект. Якщо я буду, якщо мені доведеться і колегам, підтримувати власне прийняти за основу один, і зняти з розгляду інший.

Тому я вважаю, що ця позиція є слабшою ніж та, яку я пропонувала. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я тільки..., якщо дозволите, 30 секунд прокоментувати. Справа в тому, що якщо ви самі підтверджуєте, що вони в предметі регулювання співпадають, то за визначенням не можна два з них приймати за основу. Тобто це має бути один законопроект, а інший тільки можна... Ну, не можна цього робити. Принаймні Закон про Регламент Верховної Ради нам цього не дозволяє.

Але я не хотів би зараз... Хто хоче? Наталія Новак, будь ласка.

НОВАК Н.В. Погоджуючись з тим, що можна проект брати за основу проти того, щоб відхилити всі інші. Тому що вони не були предметом розгляду нашого комітету, це є неповага до депутатів. Якби ми хотіли їх відхилити, ми повинні були всі проекти за тематикою поставити як порядок нашого розгляду, а тоді відхилити. Ми не розглядали, і тому ми не маємо права просто так відхилити, не включаючи в порядок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Ілленко.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Я хотів би повністю підтримати Наталію Василівну. Я пропоную залишити, поставити зараз на голосування в тій редакції рішення, проект рішення, як воно є. Тобто підтримати, власне, проект, який ми

сьогодні розглядали за основу. А що стосовно законопроектів, які подали наші колеги, то, я думаю, ми не можемо їх відхиляти, бо ми їх не розглядали на комітеті. Я думаю, що просто ми не маємо зараз прийняти щодо них жодного рішення, а прийняти тільки рішення щодо того законопроекту, який ми розглянули, і пропоную підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

НОВАК Н.В. Просто на наступне засідання комісії внести всі ці проекти, розглянувши, і тоді сказати, у зв'язку з тим, що ми вже проголосували це за основу, тоді ми відхиляємо ті проекти.

_____. Чи рекомендуємо.

НОВАК Н.В. Чи рекомендуємо зняти, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В кого ще є які думки з цього приводу? Будь ласка, Леонід Ємець.

ЄМЕЦЬ Л.О. Шановні колеги, на жаль, так не получится, бо регламент не дає нам такої можливості. Якби це були альтернативні законопроекти один до одного, то, звичайно, можна було ставити мову про те, що інші відхилити і запропонувати авторам внести свої пропозиції до першого. Але зараз вони визнані Апаратом Верховної Ради такими, що не є альтернативними, тобто не мають спільних юридичних ознак і, власне, ми не можемо так ставити питання. Ми або окремо їх виносимо на розгляд Верховної Ради, або не ставимо питання про те, що вони є один одному альтернативними, оскільки вже Апарат їх такими не визнав. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я тільки можу доповнити, що тут не наша вина, що ті чи інші законопроекти не визнані альтернативними, це питання точно не до нас, а нам треба якось тепер виходити з цієї ситуації.

Тому, шановні колеги, оскільки немає більшості, щоб відхиляти ці законопроекти, то я пропоную, може справді, вийти з ситуації наступним чином. Взяти за основу, а авторам інших запропонувати внести поправки, які співпадають в предметі регулювання з тими, які будуть проголосовані за основу.

_____. Просто за основу і все, без всяких...

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, немає питань. Якщо немає бажання в цьому плані мене підтримати, то я не наполягаю і не ламаю комітет.

Хто за те, шановні колеги, щоби підтримати запропонований на ваш розгляд проект висновку Комітету з питань правової політики та правосуддя щодо того, щоб рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про забезпечення права на справедливий суд (реєстраційний номер 1656, від 26 грудня 2014 року), поданий Президентом України як невідкладний, і розглянути на засіданні комітету за дорученням Голови Верховної Ради від 26.12.2014 року як невідкладний, прийняти за основу. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради визначити голову комітету Князевича.

Шановні колеги, відповідно такого роду пропозиція ставиться на голосування. Хто – "за"? Прошу членів комітету визначитись. Хто – "за"? Прошу голосувати.

Шановний секретар, можете порахувати.

17 – "за". Хто – проти? 0. Хто утримався? 2 – утримались. З 19 присутніх членів комітету 17 – "за", 0 – "проти", 2 – "утримались". Рішення прийнято.

Шановні колеги, дякую за участь в роботі комітету. Засідання оголошується закритим. Про подальший розклад засідань, можливо, навіть завтра нам доведеться ще засідати, буде оголошено додатково. Дякую.